



**Herning**  
Kommune

# § 12 MILJØGODKENDELSE af svineproduktion Løgagervej 6, 7550 Sørvad



# Registreringsblad

Titel: § 12 miljøgodkendelse på Løgagervej 6, 7550 Sørvad

Dato for godkendelse: 7. juni 2010

Virksomhedens navn: Gl. Refning

CVR-nr: 21690740

Ejendomsnummer: 6570904584

Matr. nr. : 4p, 6q, 4m, 5a og 1o (Vognstrup By, Vinding)

Adresse: Løgagervej 6, 7550 Sørvad

Bedriftens ejer/ansøger: Morten Bjerre Nielsen, Løgagervej 6, 7550 Sørvad, mortenbjerre@mail.dk

Konsulent: Helle Borum, Heden og Fjorden, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, hbo@hfic.dk

Tilsynsmyndighed: Herning Kommune

Miljøsagsbehandler: ALECTIA A/S

Kontrolleret af: Kirsten Brødbæk

## Ikke-teknisk resumé

Morten Bjerre Nielsen har søgt om en § 12 godkendelse jf. Husdyrloven<sup>1</sup> af husdyrbruget Gl. Refning beliggende på adressen, Løgagervej 6, 7550 Sørvad.

Morten Bjerre Nielsen har søgt Herning Kommune om tilladelse til udvidelse af den eksisterende svineproduktion på bedriften Løgagervej 6, 7550 Sørvad.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 234,30 DE i svin til 314,41 DE i svin. Produktionen i den ansøgte drift vil bestå af 1150 årssøer, 3500 smågrise (7,5-35 kg) og 1000 polte (35-105 kg). Den ansøgte udvidelse omfatter desuden opførelse af 4 nye stalde på i alt 3822 m<sup>2</sup> i tilknytning til de eksisterende stalde fra 2003.

Dyreenhederne (DE) er både i nudrift og ansøgt drift beregnet i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen bek. nr. 717 af 02/07/2009.

Alle eksisterende stalde der er ældre end fra 2003, vil blive nedrevet.

Bedriften Gl. Refning er tidligere miljøgodkendt af Herning Kommune med miljøgodkendelse af 23. januar 2008 efter husdyrlovens § 12. Miljøgodkendelse meddelt d. 23. januar 2008 erstattes ved meddelelse af denne nye godkendelse. Den nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den meddeles. Eksisterende godkendelse bortfalder når nærværende godkendelse ibrugtages.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune en § 12 godkendelse til husdyrbruget Gl. Refning på en række anførte vilkår.

---

<sup>1</sup> Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12/2006 med senere ændringer

# Indholdsfortegnelse

<b>FORORD</b> .....	<b>5</b>
<b>KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE</b> .....	<b>7</b>
<b>INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE</b> .....	<b>8</b>
<b>GENERELLE VILKÅR OG DEN MILJØTEKNISKE VURDERING</b> .....	<b>9</b>
DRIFT OG INDRETNING .....	9
ÅRSPRODUKTION .....	9
<b>VILKÅR FOR ANLÆG OG DEN MILJØTEKNISKE VURDERING</b> .....	<b>10</b>
STALDINVENTAR OG -DRIFT .....	10
FODER .....	10
AMMONIAKREDUCERENDE MILJØTEKNOLOGI .....	10
LUGT .....	11
GØDNINGSOPEBEVARING .....	11
GYLLEHÅNDTERING .....	11
TRANSPORT .....	12
SPILDEVAND M.V. ....	12
UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER .....	12
FORBRUG AF VAND OG ENERGI .....	13
SKADEDYR .....	13
STØJ .....	13
STØV .....	14
LYS .....	14
OPLAG AF OLIE .....	14
AFFALD .....	14
<b>VILKÅR FOR UDBRINGNINGSAREALER OG DEN MILJØTEKNISKE VURDERING</b> .....	<b>16</b>
UDBRINGNING .....	16
<b>HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING</b> .....	<b>18</b>
KOMMENTARER VED NABOHØRING TIL UDVIDELSEN .....	18
UNDERSØGTE ALTERNATIVER .....	18
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKABET OG OMGIVELSERNE .....	18
NABOFORHOLD .....	19
UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER .....	21
EGENKONTROL .....	21
FORANSTALTNINGER VED OPHØR AF PRODUKTION .....	22
PÅVIRKNING AF JORD .....	22
PÅVIRKNING AF GRUNDVAND .....	22
PÅVIRKNING AF OVERFLADEVAND .....	23
PÅVIRKNING AF NATUR .....	26
PÅVIRKNING AF NATURA 2000-OMRÅDER, BILAG IV-ARTER, ARTSFREDNINGER OG RØDLISTEARTER .....	28
PÅVIRKNING AF KULTURMILJØ .....	30
PÅVIRKNING AF FREDEDE OMRÅDER .....	31
MANGLER I VURDERINGSGRUNDLAGET .....	31
<b>BAT-REDEGØRELSE</b> .....	<b>32</b>
VALGTE BAT-VIRKEMIDLER .....	32
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER .....	34
VURDERING AF BAT-VIRKEMIDLER .....	35
OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD .....	39
OPLYSNINGER OM EJENDOMMENS PLACERING .....	39
LANDSKABELIGE HENSYN .....	40
STALDANLÆGGETS INDRETNING .....	40
FODER .....	41
LYSFORHOLD .....	41
RESSOURCEFORBRUG .....	41
HUSDYRGØDNING .....	41
HARMONIREGLER .....	42

TRANSPORT .....	43
SKADEDYR.....	43
AFFALD.....	43
FARLIGT AFFALD.....	43
DØDE DYR.....	44
OLIE .....	44
SPILDEVAND.....	44
<b>BILAG 1: DEN GEOGRAFISKE PLACERING AF EJENDOMMEN LØGAGERVEJ 6 .....</b>	<b>45</b>
<b>BILAG 2: BYGNINGSOVERSIGT AF EJENDOMMEN LØGAGERVEJ 6.....</b>	<b>46</b>
<b>BILAG 3: BYGNINGSOVERSIGT AF EJENDOMMEN LØGAGERVEJ .....</b>	<b>47</b>
<b>BILAG 4A: OVERSIGT OVER ALLE EJEDE- OG FORPAGTEDE UDBRINGNINGSAREALER .....</b>	<b>48</b>
<b>BILAG 4B: OVERSIGT OVER ALLE EJEDE- OG FORPAGTEDE UDBRINGNINGSAREALER .....</b>	<b>49</b>
<b>BILAG 5A: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL § 3 OG § 7 NATUROMRÅDER .....</b>	<b>50</b>
<b>BILAG 5B: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL § 3 OG § 7 NATUROMRÅDER .....</b>	<b>51</b>
<b>BILAG 6: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL NÆRMESTE NATURA 2000 OMRÅDE .....</b>	<b>52</b>
<b>BILAG 7A: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL FOSFOR- OG NITRATKLASSER.....</b>	<b>53</b>
<b>BILAG 7B: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL FOSFOR- OG NITRATKLASSER.....</b>	<b>54</b>
<b>BILAG 8A: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL NITRATFØLSOMME GRUNDVANDSOMRÅDER .....</b>	<b>55</b>
<b>BILAG 8B: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL NITRATFØLSOMME GRUNDVANDSOMRÅDER .....</b>	<b>56</b>
<b>BILAG 9A: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL VANDLØB, HÆLDNING OG SPREDNINGS-KORRIDOR .....</b>	<b>57</b>
<b>BILAG 9B: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL VANDLØB, HÆLDNING OG SPREDNINGS-KORRIDOR .....</b>	<b>58</b>
<b>BILAG 10A: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL KULTURMILJØ .....</b>	<b>59</b>
<b>BILAG 10B: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL KULTURMILJØ .....</b>	<b>60</b>
<b>BILAG 11: TRANSPORTVEJE VED UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING .....</b>	<b>61</b>

## Forord

Morten Bjerre Nielsen har søgt om en § 12 godkendelse jf. Husdyrloven<sup>2</sup> af husdyrbruget Gl. Refning beliggende på adressen, Løggervej 6, 7550 Sørvad.

Morten Bjerre Nielsen har søgt Herning Kommune om tilladelse til udvidelse af den eksisterende svineproduktion på bedriften Løggervej 6, 7550 Sørvad.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 234,30 DE i svin til 314,41 DE i svin. Produktionen i den ansøgte drift vil bestå af 1150 årssøer, 3500 smågrise (7,5-35 kg) og 1000 polte (35-105 kg). Den ansøgte udvidelse omfatter desuden opførelse af 4 nye stalde på i alt 3822 m<sup>2</sup> i tilknytning til de eksisterende stalde fra 2003.

Alle eksisterende stalde der er ældre end fra 2003, vil blive nedrevet.

Miljøgodkendelsen udarbejdes af Herning Kommune med bistand fra ALECTIA A/S.

### Baggrund

Bedriften Gl. Refning er tidligere miljøgodkendt af Herning Kommune med miljøgodkendelse af 23. januar 2008 efter husdyrlovens § 12. Miljøgodkendelsen indebar en godkendelse til en udvidelse af dyreholdet fra 234,30 DE i svin til 314,41 DE i svin (beregnet efter de "nye" DE i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen bek. nr. 717 af 02/07/2009) fordelt på 1150 årssøer med grise til fravæning, 3500 smågrise (7,5 kg – 35 kg) og 1000 polte (35-105 kg).

Ansøger har efterfølgende tilkøbt 2 ejendomme Toftvej 4, 7500 Holstebro og Præstevejen 21 A, 7500 Holstebro. Ansøger ønsker derfor at udskifte 41,04 ha forpagtet udbringningsareal der er godkendt i § 12 miljøgodkendelsen af 23. januar 2008 med 11,91 ha ny erhvervet ejet areal. I forbindelse med at bedriftens udbringningsareal forøges, sker der ligeledes ændringer i den modtagne mængde gylle. Udover disse ændringer ønskes der ingen ændring vedrørende husdyr og stalde i forhold til den eksisterende godkendelse.

I den eksisterende godkendelse er der indskrevet en fejl. Godkendelsen er givet med baggrund i forkerte foderkorrektioner. Hvis dette skal oprettes, vil der være en række forudsætninger for de miljømæssige vurderinger der ændres i forhold til den tidligere meddelte miljøgodkendelse. De nye vurderinger vil derfor gælde for hele ejendommen og ikke kun for ændringen, da det ikke er muligt at adskille miljøpåvirkningen fra det hidtil godkendte anlæg og ændringen. Det er derfor vurderet, at udarbejde en helt ny godkendelse af ejendommen. Dette er ligeledes ansøgers ønske.

Miljøgodkendelse meddelt d. 23. januar 2008 erstattes derfor ved meddelelse af denne nye godkendelse. Den nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den meddeles. Eksisterende godkendelse bortfalder når nærværende godkendelse ibrugtages.

### Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så de stillede vilkår står først sammen med konklusionerne fra den samlede vurdering, derefter følger Herning Kommunes samlede vurdering og en miljøteknisk beskrivelse af husdyrbruget.

### Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

Ansøgning nr. 15096 version 4 af 3.02.2010

Udtalelse fra Grundvandsgruppen og Naturgruppen i Herning Kommune

Supplerende oplysninger frem til 31. marts. 2010

### Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven<sup>1</sup> med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug<sup>3</sup>, Husdyrgødningsbekendtgørelsen<sup>4</sup> samt Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Miljøgodkendelsen har været i nabohøring fra 16. april 2010 til 31. maj 2010.

Virksomheden og kommunen skal i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (BAT), jævnfør BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug.

### Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune hermed godkendelse til ovennævnte bedrift på nedenstående vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

<sup>2</sup> Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12/2006 med senere ændringer

<sup>3</sup> Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/03/2009

<sup>4</sup> Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødnings, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12 2006

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, plansiloanlæg, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Med denne godkendelse følger der otte års retsbeskyttelse på de nye vilkår, der er nævnt i godkendelsen frem til den 7. juni 2018. Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

## Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet miljøgodkendelse til udvidelse af svinebruget på Løgagervej 6, 7550 Sørvad. Godkendelsen er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12 2006 med senere ændringer.

Det er muligt at klage over afgørelsen til Miljøklagenævnet. De, der kan klage, er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Man kan klage inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, det vil sige senest 7. juli 2010. Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort i en annonce i Herning Folkeblad 9. juni 2010.

Klagen skal rettes til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men sendes skriftligt til Herning Kommune, Land og Natur, Rådhuset, Torvet, 7400 Herning eller på e-mail: [landbrugsgruppen@herning.dk](mailto:landbrugsgruppen@herning.dk). Herefter sendes klagen med sagens akter videre til Miljøklagenævnet. Herning Kommune skal have klagen senest den 7. juli 2010 indenfor rådhusets kontortid.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Kirsten Marie Brødbæk

# Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkastet af miljøgodkendelsen er sendt til:

---

- Ansøger og konsulent
- Morten Bjerre Nielsen, Løgagervej 6, 7550 Sørvad
- Helle Borum, Heden og Fjorden, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, hbo@hflc.dk
- Naboer:
  - Henning Schøtt, Brohusvej 12, 6973 Ørnhøj
  - Ole Opstrup, Løgagervej 1, 7550 Sørvad
  - Niels Thusholt, Løgagervej 10, 7550 Sørvad
  - Peter Rømer, Løgagervej 14, 7550 Sørvad
  - Martin Østergaard Ahle, Løgagervej 16, 7550 Sørvad
  - Inge Hebsgaard, Løgagervej 2, 7550 Sørvad
  - Bent Skifter Didriksen, Løgagervej 3, 7550 Sørvad
  - Jørgen Stokvad Poulsen, Løgagervej 4, 7550 Sørvad
  - Vivian Dybdal Nørgaard og Martin Viking Wother Nørgaard, Løgagervej 8, 7550 Sørvad
- Vandværker:
  - Idom Vandværk, Vestforsyning, e-mail: jmn@vestforsyning.dk
  - Vind Vandværk, v. Bjarne Tom Pedersen, e-mail: bjpe@rsforsyning.dk
  - Sørvad Vandværk, v. Alan Lunde, e-mail: lunde@mydsl.dk
  - Nørre Felding Vandværk, Vestforsyning, e-mail: jmn@vestforsyning.dk
  -
- Ejere af forpagtningsaftaler:
  - Betty Kirstine Bentsen, Ny Sognstrupvej 43, 7500 Holstebro
  - Evan Jacobsen, Agerfeldtvej 14, 7550 Sørvad
  - Erik Hansen, Skjernvej 207, 7550 Sørvad
  - Harald Hansen, Skjernvej 204, 7500 Holstebro
  - Jens Ole Jensen, Løgagervej 24, 7550 Sørvad
  - Benny Jensen, Løgagervej 30, 7550 Sørvad
  - Niels Thusholdt, Løgagervej 10, 7550 Sørvad

Meddelelse om miljøgodkendelsen er givet til:

---

- Ansøger og konsulent
- Morten Bjerre Nielsen, Løgagervej 6, 7550 Sørvad (Godkendelse sendt til)
- Helle Borum, Heden og Fjorden, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, hbo@hflc.dk
- Ejere af forpagtningsaftaler:
  - Betty Kirstine Bentsen, Nysognstrupvej 43, 7500 Holstebro
  - Evan Jacobsen, Agerfeldtvej 14, 7550 Sørvad
  - Erik Hansen, Skjernvej 207, 7550 Sørvad
  - Harald Hansen, Skjernvej 204, 7500 Holstebro
  - Jens Ole Jensen, Løgagervej 24, 7550 Sørvad
  - Benny Jensen, Løgagervej 30, 7550 Sørvad
  - Niels Thusholdt, Løgagervej 10, 7550 Sørvad
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Lokalafd. E-post: leif.poulsen@tele2adsl.dk
- Skov- og Naturstyrelsen, Midtjylland. E-post: midtjylland@sns.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, Alex Würtz. E-post: herning@dn.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-post: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV. Ved Karsten Johansen E-post: lundthing@mail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-post: herning@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att. Erik Hammer: famham@stofanet.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C. E-post: bent.odgaard@geo.au.dk



# Generelle vilkår og den miljøtekniske vurdering

## Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Løgagervej 6, 7550 Sørvad samt de udbringningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen på CHR nr. 109493 og CVR nr. 21690740.
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden to år efter godkendelsens meddelelse.
3. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer, der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
5. Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres om følgende forhold:
  - Ejerskifte af virksomhed
  - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
  - Indstilling af driften for en længere periode
6. Ved husdyrbrugets ophør, skal der udføres følgende begrænsende foranstaltninger for forurening:
  - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - Olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.
  - Gyllebeholdere, der ikke længere anvendes, skal rengøres.

## Årsproduktion

7. Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt: 1150 årssøer med grise til fravænning, 3500 smågrise fra 7,5 til 35 kg og 1000 polte fra 35-105 kg i alt 314,41 DE.
8. Husdyrbruget skal underrette tilsynsmyndigheden:
  - når besætningen er nået op på 314,41 DE
  - om størrelsen på besætning/produktion d. 7. juni 2012
9. Almindelige sæsonudsving og tilpasninger på grund af sanering og lignende accepteres så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
10. I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser fra CHR for hele den animalske produktion på Løgagervej 6, 7550 Sørvad, dækkende de seneste tre års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

## - Drift og indretning

Husdyrbruget Gl. Refning på Løgagervej 6 ligger i særligt værdifuldt landskabsområde ifølge Herning Kommuneplan 2009 – 2020.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugs-ejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. En del markskel er markeret med levende hegn.

Anlægget kan ses fra Løgagervej 6, men da de nye stalde falder visuelt sammen med det samlede staldanlæg, vurderes nybyggeriet ikke at ændre det landskabelige indtryk væsentlig.

I forhold til nabobeboelse er ejendommen Løgagervej 6 afskærmet ved læhegn både fra nord, syd, øst og vest.

Ejendommen Gl. Refning ligger udenfor beskyttelseslinjer og fredede områder.

De nye stalde overholder alle gældende afstandskrav.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden to år fra denne afgørelse meddeles. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion.

Det er Herning Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved husdyrbrugets ophør, er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

## - Årsproduktion

De angivne dyreenheder er opgivet i DE efter 01.08.2009 i henhold til Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 717 af 02.07.2009.

Det gøres opmærksom på, at det er antallet af dyr, der angiver den tilladelse produktions størrelse.

Det vurderes, at der med rimelighed kan reguleres i svinebesætningen. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE ikke overskrides på årsbasis.

# Vilkår for anlæg og den miljøtekniske vurdering

## Staldinventar og -drift

11. Husdyrbruget skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang der er sket erstatning af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
12. Den indvundne varme fra gyllekølingen skal genanvendes.

## Foder

13. Der skal i fodringen af poltene benyttes minimum 2-faset fodring.
14. Der skal tilsættes fytase til alt foder til poltene for at forbedre foderudnyttelsen mht. fosfor.
15. Fodereffektiviteten skal så vidt muligt løbende forbedres, således at der til enhver tid anvendes de bedst muligt foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring af polte af den pågældende størrelse. I forbindelse med tilsyn skal der redegøres for hvilke fodertiltag der er sket på bedriften siden sidste tilsyn, herunder anvendelse af bedst muligt foderblandinger samt fodringsstrategi.

## Ammoniakreducerende miljøteknologi

16. Staldanlæggets gyllekanaler i den nye farestald, den nye fravænningsstald og den nye drægtighedsstald skal forsynes med gyllekølingsanlæg. Gyllekølingsanlægget skal etableres i henhold til BAT-byggeblad af d. 19.5.2009.
17. Gyllekølingsanlæggets driftstid og varmepumpens køleeffekt skal være tilstrækkelig til at ammoniakemissionen fra den nye farestald samt fra den nye drægtighedsstald reduceres med mindst 30 % og med 15 % fra den nye fravænningsstald.
18. Der skal forelægges en beregning foretaget af gyllekølings-selskabet, før anlægget tages i brug, som viser den påkrævede driftstid og størrelsen af varmepumpes køleeffekt for at det valgte gyllekølingsanlæg kan reducere ammoniakemissionen fra den nye farestald samt fra den nye drægtighedsstald med mindst 30 % og med 15 % fra den nye fravænningsstald.
19. Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8.760 timer/år og være forsynet med en timetæller på varmepumpen.
20. Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i en driftsjournal.
21. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning,

## - Staldinventar- og drift

## - Foder

Herning Kommune har vurderet, at de stillede vilkår skal indgå på slagtesvinebrug/poltebrug, for at bedriften kan overholde BAT på foder.

## - Ammoniakreducerende miljøteknologi

Der er krav om at reducere ammoniak med 15 % i forhold til et tidssvarende staldsystem. For at reducere ammoniakemissionen indsættes der gyllekølingsanlæg i den nye farestald, fravænningsstald og drægtighedsstald. I den nye farestald samt i den nye drægtighedsstald vil gyllekølingen medvirke til en reduktion i ammoniakemissionen på 30 %, hvor gyllekølingen vil medvirke til en reduktion på 15 % i den nye fravænningsstald.

Derudover benytter ansøger sig af foderoptimering ved at anvende en type 1 foderkorrektions for råprotein hos søerne. Foderoptimeringen kan ses af nedenstående skema:

	FE	Gram råprotein/FE
Stald	ansøgt	ansøgt
Årsso, farestald	516	145
Årsso, løbeafdeling	940	136,3
Årsso, drægtighedsstald	940	136,3

Type 1 korrektionsformlen for protein (2005/2006) ser således ud:  
$$((1456 \text{ FE pr. årsso} \times 139,38 \text{ g råprotein pr. FE})/6250) - 1,50 - (28 \text{ grise pr. årsso} \times 7,5 \text{ kg} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst})/27,2 = 0,95$$

der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.

22. Enhver type af driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil.
23. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.
24. Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak må højst være 0,95 beregnet efter følgende formel:  
$$((1456 \text{ FE pr. årssø} \times 139,38 \text{ g råprotein pr. FE})/6250) - 1,50 - (28 \text{ grise pr. årssø} \times 7,5 \text{ kg} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst})/27,2$$

### Lugt

25. Husdyrbruget og dens omgivelser skal drives og renholdes så lugtgener begrænses mest muligt.
26. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at husdyrbruget giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal husdyrbruget lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

### Gødningsopbevaring

27. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og tiltag skal noteres i logbogen.
28. Dybstrøelse fra staldene skal i kompostlignende tilstand udbringes direkte på markerne.

### Gyllehåndtering

29. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at

Der vil blive stillet vilkår til gyllekøling samt foderkorrektionen.

Det nærmeste § 7-beskyttede areal er en hede på ca. 256 ha. Heden er beliggende cirka 1,6 km sydøst for husdyrbruget, og er A -målsat natur i Herning Kommune plan 2009-2020. Arealet er vurderet som en hede med cypres-ulvefod og hedemoseplanter.

Indenfor 1000 m fra ejendommen er der beliggende en del § 3 målsatte naturområder.

Nærmeste Natura 2000 område er H 57 "Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø". Området ligger godt 6 km. V for anlægget.

Herning Kommune har vurderet, at ændringen ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af ammoniak til beskyttede naturtyper i nærområdet og habitatområder.

### - Lugt

Det er Herning Kommunes vurdering, at en væsentlig medvirkende faktor til begrænsning af emission, er opretholdelse af en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde, derfor er der stillet vilkår om renholdelse af bedriften og dens omgivelser.

Nærmeste nabobeboelse, samlede bebyggelse og byzone ligger udenfor den beregnede geneafstand.

Husdyrbrugets lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse. Derfor vurderes det, at husdyrbruget ikke vil medføre øgede lugtgener for nabobeboelse. Dog fastsættes der vilkår om, at hvis der skulle opstå gener for de omkringboende, eller hvis kommunen finder det nødvendigt, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, så lugten udenfor ejendommen formindskes.

### - Gødningsopbevaring

Håndtering af gødning foregår som gylle og dybstrøelse. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen er på 9 måneder for gylleproduktionen på Løgagervej 6 og Løgagervej 26. I Husdyrgødningsbekendtgørelsen kræves der på selve ejendommen minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Derfor er husdyrgødningsbekendtgørelsens krav opfyldt.

Dybstrøelse udbringes 1 gang årligt direkte fra staldene på markerne og nedpløjes.

Det vurderes, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT. Når der ved indvendig og udvendig inspektion står "om muligt", er det ikke intentionen, at hele beholderen skal frilægges for inspektion, men blot at den en gang om året efterses for eventuelle revner mm.

### - Gyllehåndtering

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles

spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

30. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletankene ikke pumpes gylle udenfor tankene.
31. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal ske med en traktormonteret pumpe eller gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af husdyrgødning undgås. Alternativt kan der etableres en plads hvor påfyldningen skal ske. Pladsen skal udformes med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

### **Transport**

32. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.
33. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, så lugtgener begrænses. Hvis god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
34. Transport til udspretningsarealerne må kun undtagelsesvis ske igennem byområder i tidsrummet mellem kl. 18.00 og 6.00.

### **Spildevand m.v.**

35. Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
36. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.
37. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en støbt, fast plads, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
38. Der skal søges særskilt tilladelse til udledning af tagvand fra den nye stald senest d. 1. september 2010, hvis tagvandet ikke skal nedsives.

### **Uheld og driftsforstyrrelser**

39. Husdyrbruget skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller

der vilkår om, at al håndtering foregår under opsyn. Samtidig skal håndteringen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. For eksempel at gyllen først omrøres, kort tid før beholderen skal tømmes.

Det vurderes, at en traktorpumpe, som monteres på gyllebeholderen ved pumpning og fjernes efterfølgende vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

### **- Transport**

Til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel i forbindelse med transport af husdyrgødning, foder, brændstof, ind- og udlevering af svin før og efter ændring af dyrehold ændres ikke i forhold til offentlig vej. Internt på bedriften vil arbejdskørsel fremover blive samlet omkring de nye bygninger.

For adgang til en mindre del af markerne, skal der ske kørsel gennem by. For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå indenfor almindelig arbejdstid for at mindske gener. Sæsonbetonet arbejde kan forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset. Transport gennem byområder i forbindelse med udbringning af husdyrgødning skal ske i dagtimerne.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, herunder også levering af foderstoffer og andre transporter, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

### **- Spildevand**

Husdyrbrugets rengøringsvand fra vask stalde og drikkevandsspild ledes til gyllebeholder.

Det er Herning Kommunes vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskaplads med afløb til en opsamlingsbeholder. Herved vil vaskevandet blive udspremt med gyllen, hvilket vil være en miljømæssig bedre løsning.

Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskapladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Herning Kommune vurderer, at miljøet sikres mod udledning af spildevand med de stillede vilkår og ejendommen lever op til lovgivningen på områderne.

### **- Uheld og driftsforstyrrelser**

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ik-

forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

40. Den udarbejdede beredskabsplan skal revideres og kontrolleres sammen med de ansatte mindst én gang årligt og den skal være let tilgængelig og synlig.
41. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, o.l.

### **Forbrug af vand og energi**

42. Der skal på bedriften foretages et energijefersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal senest den 1. marts 2010 indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.
43. Bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflysning af el.

### **Skadedyr**

44. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)
45. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

### **Støj**

46. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener fro omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.
47. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode:

Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)

ke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn.

Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og de ansatte, hvis der skulle ske et uheld, både med små hændelser som oliespild og store hændelser som for eksempel brand og hærværk.

Beredskabsplanen skal revideres mindst én gang årligt, og den skal være kendt af ejendommens ansatte og andre, der har deres daglige gang på ejendommen. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig.

### **- Forbrug af vand og energi**

Disse vilkår er indføjet med henblik på at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.

### **- Skadedyr**

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes. Endvidere skal gener fra fluer bekæmpes effektivt. Derfor stilles der vilkår om disse forhold.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

### **- Støj**

På grund af afstanden til nærmeste nabo vurderes landbrugets faste anlæg m.v. ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. Desuden har de stationære støjkilder en begrænset driftsperiode.

Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at hvis der skulle opstå gener for de omkringboende, eller hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer)

48. Støjmåling kan max. kræves 1 gang årligt på tilsynsmyndighedens forlangende, med mindre der er konstateret overtrædelse af gældende støjgrænser. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med miljøstyrelsen vejledninger herom.

### Støv

49. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.
50. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, for eksempel med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

### Lys

51. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omkringboende. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at husdyrbruget giver anledning til lysgener, skal husdyrbruget lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

### Oplag af olie

52. Olier og rengøringsmidler skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydeligt mærket med angivelse af indhold.
53. Tankning af diesel- og fyringsolie skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, så spild kan opsamles og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overflade- eller grundvand.
54. Spild af olie og lignende skal opsamles med det samme, og bortskaffes som olieaffald.

### Affald

55. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

### - Støv

Støvgener fra staldanlægget forventes ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, der siger, at al transport til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel for at begrænse støvgener. Samtidig skal alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

### - Lys

På husdyrbruget er der udendørs belysning med lavenergipærer. Der er natbelysning, men det vurderes ikke at give væsentlige problemer for naboer.

Dog fastsættes der vilkår om, at hvis der skulle opstå gener for de omkringboende, eller hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af de forskellige lyskilder, så lyset udenfor husdyrbruget formindskes.

### - Oplag af olie

Al service af maskiner foregår på autoriseret værksted. Der opsamles kun beskedne mængder spildolie fra værksted som opbevares i 50 l metaltrømler som afhentes af olieleverandør.

Både olie- og kemikalieaffaldsoplaget er placeret i maskinhus.

Traktordiesel opbevares i halmhus/tørreri i 4000 l tank fra 2007. Der anvendes ikke andre tanke i driften. Herning Kommune har stillet vilkår om, at stedet skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

### - Affald

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Desuden skal bortskaffelse

56. Der skal føres register over affaldsproduktionen på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn.
57. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares under kadaverkappe eller i kølebrønd og placeres på et egnet sted, så der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstørfende dyr.

sen af affald ske i overensstemmelse med Herning Kommunes affaldsregulativ.

Det er BAT, at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor produktionen af affald kan minimeres. Derfor skal der på husdyrbruget føres registrering over affaldsproduktionen og bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med Herning Kommunes affaldsregulativ.

# Vilkår for udbringningsarealer og den miljøtekniske vurdering

## Vilkår for udbringningsarealer

### Udbringning

58. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 573,01 DE på de ansøgte ejede og forpagtede udbringningsarealer på 409,41 ha, svarende til 1,4 DE/ha.
59. Der må maksimalt udbringes 56.407 kg N og 13.425 kg P fra husdyrgødning på de 409,41 ha ejede og forpagtede arealer.
60. På bedriften må der ikke anvendes et svinesædskifte, der har et højere udvaskningsindex end 50 på udbringningsareal nr. 6-0 og 42-6 og højere end 86 på de resterende udbringningsarealer, jvnf. bilag 12.
61. Dokumentation i form af sædskifte- og gødningsplaner, forpagtningsaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst fem år og forevises på forlangende
62. Udbringning af gylle og husdyrgødning må ikke foretages på jord som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stejle skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
63. Sprøjtning af mark nr. 73-0 og 74-0 må ikke foregå i vejr, hvor der er risiko for, at aerosoltåger af sprøjtemidler driver ind over heden som støder op til udbringningsarealerne.

## Miljøteknisk vurdering

### - Udbringning

Det vurderes, at de fastlagte beskyttelsesniveauer og harmoniarealkravet er overholdt.

Alle ejede og aftalearealer på 409,41 ha har tidligere modtaget husdyrgødning.

Markerne 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 28-0, 29-0, 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 41-0, 41-3, 42-1, 42-2, 42-3, 42-6, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 70-0, 70-2, 71-0, 72-0, 73-0, 74-0, 80-0, 81-0, 82-0, 83-0, 84-0, og 85-0 ligger alle i 1.000 meter bufferzoner for otte forskellige hedeområder beskyttet efter § 7 i Husdyrloven. Hedeområderne ligger op til de nordligste og de sydligste udbringningsarealer. Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker indenfor ovennævnte marker skal ske ved nedfældning – jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsen § 24 stk. 3 og § 38 stk. 5. Det skal dog bemærkes at, fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

Der er udbringningsarealer beliggende ned til eller i umiddelbar nærhed af Vognstrup Bæk, Lundbæk, Gilbjerg Bæk, Gryde å, Præstbjerg Bæk, Bærkær Bæk og Terkildsbæk.

Ovenstående vandløb afvander alle via Lilleå som er B-målsat til Storå, som er A-målsat. Her var målsætningen i 2005 i Regi-  
onsplan 2005 opfyldt. Storåen har sit udløb i Nissum Fjord.

Ifølge IT-ansøgningen er 17,82 ha af udbringningsarealerne beliggende i P-klasse 2, som er drænedegrøftede lavbundsarealer, der er udenfor okkerklasse 1, og som afvander til overbelastet Natura 2000 område, Nissum Fjord. Beskyttelsesniveauet for fosfor overholdt og der skal ikke ske en yderligere reduktion.

Udbringningsareal nr. 28-0 og 41-3 har en hældning på over 6 grader. Jf. § 26 stk. 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen må der ikke udbringes flydende husdyrgødning på stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m<sup>2</sup> eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant. Målt fra hvor hældningen stopper på udbringningsarealerne til det nærmeste vandløb er der mere end 20 m, og der er dermed ikke krav til skærpet bræmme på de to arealer.

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratklasse 1, 2 eller 3. Ved overholdelse af vilkår vurderes det, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til overfladevand er overholdt. Vurderingen er foretaget ud fra de beregninger, som er lavet i ansøgnings-systemet.

261,75 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder. Her er grundvandsressourcerne, som danner grundlag for vandværkernes drikkevandsforsyning, særligt følsom for næringsstofbelastning. Loven fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen beregnes til at være over 50 mg nitrat/l i nudrift, må den ikke stige i den ansøgte produktion. Udvasningsberegningerne viser, at udvaskning ligger på



maksimalt 50 mg NO<sub>3</sub>/l ud af rodzonen med en reduceret nitratkoncentration på – 10 mg nitrat pr. liter i forhold til hidtidig drift. For at sikre overholdelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau for grundvand er der valgt at benytte et S6 sædskifte på samtlige arealer på nær mark nr. 6-0 og 42-6 hvor der benyttes et K13 sædskifte.

Derudover ligger areal nr. 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 57-0, 58-0, 59-0, 70-0, 70-2, 71-0, 72-0, 73-0, 74-0, 80-0, 81-0, 82-0 og 85-0 i nitratfølsomt indvindingsopland til henholdsvis Idom, Vind, Sørvad og Nørre Felding Vandværk.

Herning Kommune vurderer, at en udvaskning fra rodzonen på 50 mg/l på samtlige arealer med et fald på 10 mg/l i forhold til nu-situationen opfylder kravene i forhold til grundvand.

Ansøger har valgt at benytte et andet sædskifte (S6 sædskifte) og et K13 sædskifte for mark nr. 6-0 og 42-6, end det referencesædskifte S4 som it-systemet har tildelt bedriften. Det valgte S4 sædskifte samt K 13 sædskifte medfører en lavere udvaskning af nitrat fra rodzonen end referencesædskiftet, og ændret sædskifte benyttes derfor som et tiltag til at reducere nitrat. Dermed vil der blive stillet vilkår til valg af sædskifte i miljøgodkendelsen.

Godkendelsen omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer, der er registreret som beskyttede naturtyper efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Mark nr. 73-0 og 74-0 ligger op til B-målsat hede med forekomst af bl.a. plettet gøgeurt. Heden ligger højere end markerne, og der vurderes derfor ikke at være risiko for udvaskning fra markerne i forbindelse med gødning. Markerne ligger S, SV og V for heden, og der er derfor risiko for sprøjteskader på heden ved vindretninger fra S, SV og V. Derfor vil derfor blive stillet vilkår om, at sprøjtning af mark nr. 73-0 og 74-0 ikke må foregå i vejr, hvor der er risiko for, at aerosoltåger af sprøjtemidler driver ind over heden.

Ændringer af forpagtningsarealer skal meddeles kommunen inden 1. august jævnfør § 16 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

## Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, opstartsmøde og afslutningsmøde med Morten Bjerre Nielsen og dennes konsulent, supplerende oplysninger fra ansøger, udtalelse fra Herning Kommunes Grundvandsgruppe og Naturgruppe samt Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne. Derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til husdyrbruget på en række vilkår.

I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

### Kommentarer ved høring til udvidelsen

Der er ikke indkommet kommentarer i høringsperioderne.

### Undersøgte alternativer

Forudsætningerne for den ansøgte udvidelse er at skabe en rentabel produktion på bedriften. Grundlaget herfor er skabt gennem udvidelse af udbringningsarealer. Det har givet mulighed for at udbygge svineproduktionen på bedriften. En rentabel produktion anses ikke for realistisk uden udvidelse af dyreholdet. O-alternativet er således ikke et reelt alternativ.

Alternativt kunne man have satses på udvidelse på en anden ejendom, men da dette ville give en langt mere besværlig daglig drift, anses dette ikke for at være et realistisk alternativ, der da heller ikke er undersøgt nærmere.

### Varetagelse af hensyn til landskabet og omgivelserne

Husdyrbruget Gl. Refning på Løgagervej 6 ligger i særligt værdifuldt landskabsområde ifølge Herning Kommuneplan 2009 – 2020.

I de udpegede landskabsområder med landskabelige værdier, skal der i særlig grad tages hensyn til områdets landskabelige værdi. Ønsker om etablering af byggeri og tekniske anlæg, samt ændringer af arealanvendelse i de udpegede landskabsområder skal vurderes med udgangspunkt i landskabets særkende.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 1,1 km S for Sørvad, som er den nærmeste byzone i området. Nærmeste samlede bebyggelse er Vind som ligger ca. 4,5 km nordvest for anlægget. Den nærmeste nabobeboelse er Løgagervej 3 som ligger ca. 392 m sydøst for anlægget, da der på ejendommen Løgagervej 1 A ikke er nogen beboelsesejendom. Løgagervej 3 er en ejendom med landbrugspligt. Se bilag 1.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. En del markskel er markeret med levende hegn.

Placeringen af de nye staldanlæg er blandt andet bestemt af produktionen på ejendommen. De nye stalde er opført i tilknytning til stalderne som er opført i 2003. De ældste stalde vil blive nedrevet, således at de ikke vil komme til at fremstå som faldefærdige og skæmmende. Staldanlæggene vil derfor i ansøgt drift komme til at fremstå som en driftsmæssig enhed.

Anlægget kan ses fra Løgagervej 6, men da de nye stalde falder visuelt sammen med det samlede staldanlæg, vurderes nybyggeriet ikke at ændre det landskabelige indtryk væsentlig.

I forhold til nabobeboelse er ejendommen Løgagervej 6 afskærmet ved læhegn både fra nord, syd, øst og vest.

Ejendommen Gl. Refning ligger udenfor beskyttelseslinjer og fredede områder.

**Herning Kommune vurderer** på baggrund af ansøgningens beskrivelse af det ansøgte byggeri, at byggeriet ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status. Endvidere vurderes der at være tilstrækkelig afskærmende beplantning i området.

## Naboforhold

### - Lugt

Afstanden i forhold til lugt bliver målt fra midten af staldene.

I ansøgningskemaet er de ukorrigerede geneafstande for henholdsvis samlet bebyggelse og byzone på 379 m og 536 m. Sørvad By, som er den nærmeste byzone, samt den nærmeste samlede bebyggelse ligger begge ca. 1 km væk fra anlægget. Geneafstanden er dermed beregnet til at være mindre end den faktiske afstand, og genekriteriet er derfor overholdt.

I ansøgningskemaet er den ukorrigerede geneafstand til enkelt bolig/nærmeste nabo uden landbrugspligt på 156 m. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Møltrupvej 115, 7480 Vildbjerg) ligger ca. 440 m væk fra anlægget. Geneafstanden er dermed beregnet til at være mindre end den faktiske afstand, og genekriteriet er derfor overholdt.

Det vurderes dermed, at udvidelsen af besætningen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse samt byzone. Ejendommens lokalisingsforhold vurderes dermed til at være tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Der vil blive stillet vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af de forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

### - Støj

På grund af afstanden til nærmeste nabo vurderes landbrugets faste anlæg m.v. ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. Desuden har de stationære støjkilder en begrænset driftsperiode.

Dog stilles der vilkår om, at anlægget skal overholde de vejledende støjgrænser for det åbne land, og at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Virksomhedens samlede støjemission, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtrykkniveau målt i dB(A), må på intet punkt ved de nærmest liggende enkeltboliger overskride følgende værdier:

Områdetype	Dagperiode	Aftenperiode	Natperiode
	Mandag-fredag kl. 06.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- & helligdage kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-06.00
Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Referencetidsrum *)	8 timer	1 time	½ time

\*) Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.

Da de støjende aktiviteter primært foregår i dagtimerne, vurderes landbrugets faste anlæg og transport til og fra anlægget, ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve at få udført en støjmåling. Der vil dog blive stillet vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

### - Støv

Ansøger oplyser, at der tages mest mulig hensyn til omgivelserne under driften, og udvidelsen vil kun marginalt øge støvkilders driftsperiode. Desuden oplyses, at evt. støvgener alle vil forekomme inden for bedriftens egne arealer.

Herning Kommune vurderer, at støv fra driften ikke vil give væsentlige problemer i forhold til omgivelserne. Ligeledes forventes transporter til og fra husdyrbruget ikke at give væsentlige støvproblemer.

Der henvises dog til god landmandspraksis for at begrænse støvgener. Det betyder, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

#### **- Skadedyr**

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr som straks skal afhjælpes, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der gøres opmærksom på, at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt.

#### **- Lys**

Svinestaldene er lukkede stalde, og derfor forventes lyset i staldafsnittene ikke at give væsentlige problemer.

Udendørsbelysningen er i funktion i døgnets mørke timer. Ejendommen er omkranset af læhegn i forhold til nabobeboelse, og udendørsbelysningen vurderes dermed ikke at have en fjernvirkning der kan være til væsentlig gene for nabobeboelse.

Der fastsættes dog vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset udenfor ejendommen formindskes.

#### **- Affald**

Det er BAT, at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor det er muligt at minimere produktionen af affald.

Herning Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at gårdejerer selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens opbevaring samt bortskaffelse af affald foregår i overensstemmelse med Herning Kommunes affaldsdirektiv og gældende regler.

Ansøger oplyser, at selvdøde smågrise opbevares i kølecontainer. Døde søer og slagtesvin placeres på afhentningsplads og afhentes dagligt af DAKA.

Det gøres opmærksom på, at indretningen af afhentningspladsen for døde dyr, skal overholde nedenstående punkter, som er givet i Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 439 af 11.maj 2007 om opbevaring af døde dyr.

Indtil selvdøde og aflivede dyr er blevet afhentet, skal de opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning.

- Hvis der anvendes overdækning skal det være fast overdækning f.eks. kadaverkappe eller kadaverpresenninger hvor der er indsyet jernrør i kanten til afstivning Det anbefales, at der laves huller i kadaverkappen for at øge ventilationen.
- Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden.
- Hvor det er nødvendigt, sikres afhentningspladsen mod ådselædende dyr.
- Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet.
- Der må ikke anvendes presenninger eller lignende løse dele til overdækninger af døde dyr

Bortskaffelsen af døde dyr reguleres af biproduktforordningen ved bek. 754 af 8.juli 2008, som også sorterer under Fødevarestyrelsen.

Det vurderes, at hvis ovenstående punkter er overholdt, bliver døde dyr opbevaret forsvarligt.

#### **- Transport**

Til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel i forbindelse med transport af husdyrgødning, foder, brændstof, ind- og udlevering af svin før og efter ændring af dyrehold ændres ikke i forhold til offentlig vej. Internt på bedriften vil arbejdskørsel fremover blive samlet omkring de nye bygninger.

I den fremtidige produktion øges antallet af transporter fra cirka 488 til 568 transporter årligt. Dette er en stigning på 80 transporter svarende til en stigning på 16 %. Det er primært antallet af gylle- og grovfodertransporter der forøges. Forøgelsen af antallet af transporter er efter Herning Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende.

På bilag 11 ses transportvejene med gylle til udspretningsarealerne. For adgang til en mindre del af markerne, skal der ske kørsel gennem by. Vinding Skole ligger på Skolevej. Transporten forgår via Langgade og Vognstrupvej, hvilket vil sige på bagsiden af skolen.

Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles særlig vilkår til kørsel ved skole. For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå indenfor almindelig arbejdstid for at mindske gener. Sæsonbetonet arbejde kan forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset. Transport gennem byområder i forbindelse med udbringning af husdyrgødning skal ske i dagtimerne.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

#### **- Kumulativ effekt**

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Ejendommen ligger ikke indenfor 300 m til byzone eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 meter til enkelt bebyggelse, hvorfor der ikke er nogen kumulativ effekt.

**Herning Kommune vurderer**, at husdyrbrugets lugt-, støj-, støv-, og lyspåvirkning af omgivelserne ikke vil medføre gener for naboerne. Endvidere vurderes det, at husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Husdyrbruget skal overholde Herning Kommunes affaldsregulativ. Herudover vurderes det, at det øgede antal af transporter som følge af udvidelsen ikke er af et omfang, der vil indebære væsentlige gener for omkringboende.

### **Uheld og driftsforstyrrelser**

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor stilles der vilkår om, at overpumpning skal ske under opsyn. Uheld ved omlastning af gylle er minimeret, idet der ved gyllepumpning til gyllevogn anvendes mobilpumpe med timer, således at der max. pumpes 30 m<sup>3</sup>.

Morten Bjerre Nielsen har udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen. Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld. Samtidig giver beredskabsplanen landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst én gang hvert år, ellers går planen i glemmebogen. Planen skal desuden gennemgås med nyansatte, når de tiltræder.

Beredskabsplanen er set og godkendt af Herning Kommune.

**Herning Kommune vurderer**, at husdyrbruget med en synlig beredskabsplan vil være i stand til at undgå og/eller begrænse uheld på bedste vis.

### **Egenkontrol**

Ansøger oplyser følgende om egenkontrol:

- Der føres logbog vedrørende flydelag
- Sprøjtejournal føres via PDA
- Råvarer: Alle data på anvendte råvarer, mængde og produktionsnummer registreres og kontrolleres.
- Egen E-kontrol
- Grønt regnskab føres p.t.
- Nyindkøbt gyllevogn er med antidryp hvorved der ikke spildes på veje m.v.

Egenkontrol i form af at føre logbog over gyllebeholder og få foretaget 10-årsbeholderkontrol er omfattet af anden lovgivning og der vil ikke blive stillet vilkår til dette.

Der stilles vilkår om, at bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflæsning af el.

Der stilles desuden vilkår om egenkontrol til dokumentation af ejendommens produktion samt til registrering af afsat og udbragt husdyrgødning.

## Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ansøger oplyser, at for at forebygge forurening i forbindelse med husdyrbrugets ophør vil husdyrgødningsanlæg og foderoplæg blive tømt og rengjort. Planteværn og anden kemi bortskaffes.

## Påvirkning af jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. For eksempel ved at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før gyllebeholderen skal tømmes. På ejendommen pumpes gyllen op af gyllebeholderne via en mobil pumpe med timer, som fjernes efter brug. Det vurderes, at en traktormonteret pumpe vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

Gødning fra staldafsnittene med dybstrøelse udbringes 1 gang årligt direkte fra staldene på markerne. Den eneste opbevaring af dybstrøelse på ejendommen er derfor i staldene. Der vil blive stillet vilkår om, at al dybstrøelse fra staldene skal udbringes direkte på mark.

Det er Kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspreddt med gyllen.

Der vil ligeledes blive stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Ansøger oplyser, at vask af maskiner samt påfyldning af sprøjte foregår på vaske/fyldeplads på ejendommen.

Ved påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler, skal der drages omsorg for, at der ikke er mulighed for "tilbagesug". Der må derfor aldrig tages vand direkte fra en brønd/boring, et vandløb eller en sø. Det kan tillades, at der tages vand fra markboring, hvis påfyldningslangen er forsynet med kontraventil.

Når traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes blandt andet brændstof er der stor risiko for spild på jorden. Derfor har Herning Kommune stillet vilkår om, at disse steder skal være udformet så der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

**Herning Kommune vurderer**, at husdyrbruget med de stillede vilkår har tilstrækkeligt fokus på at forhindre spild og sikre jord og grundvand mod forurening.

## Påvirkning af grundvand

For at sikre at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på ejendommen eller gennem aftaler (herunder andre ejede ejendomme) er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten af gylle efter udvidelsen er på 10 måneder for de ejede ejendomme Løgagervej 6 og Løgagervej 26, og dermed er Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav opfyldt.

Søerne i løbeafdelingen går på dybstrøelse, hvor der strøes 2 x dagligt via strørobot. Grundet strørobotten sikres både minimalt halmforbrug og jævn fordeling af strøelsen. Selve dybstrøelsesmåtten der normalt bliver maksimalt 40 cm udmuges 1 gang årligt om foråret og udspreddes direkte i marken. Der er således ikke oplæg i markstakke.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gyllen nedfældes typisk til vårsæd og slangeudlægges i vintersæd. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriiser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Markerne 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 28-0, 29-0, 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 41-0, 41-3, 42-1, 42-2, 42-3, 42-6, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 70-0, 70-2, 71-0, 72-0, 73-0, 74-0, 80-0, 81-0, 82-0, 83-0, 84-0, og 85-0 ligger alle i 1.000 meter bufferzoner for otte forskellige hedeområder beskyttet efter § 7 i Husdyrloven, se bilag 5a og 5b. Hedeområderne ligger op til de nordligste og de sydligste udbringningsarealer. Se bilag 5a og 5b. Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker indenfor ovennævnte marker skal ske ved nedfældning – jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsen § 24 stk. 3 og § 38 stk. 5. Det skal dog bemærkes at, fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomt indsatsplanområde, indsatsplanområde og hygiejnezone.

261,75 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder, se bilag 8a og 8b. Her er grundvandsressourcerne, som danner grundlag for vandværkernes drikkevandsforsyning, særligt følsom for næringsstofbelastning. Loven fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen beregnes til at være over 50 mg nitrat/l i nudrift, må den ikke stige i den ansøgte produktion. Udvasningsberegningerne viser, at udvaskning ligger på maksimalt 50 mg NO<sub>3</sub>/l ud af rodzonen med en reduceret nitratkoncentration på – 10 mg nitrat pr. liter i forhold til hidtidig drift. For at sikre overholdelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau for grundvand er der valgt at benytte et S6 sædskifte på samtlige arealer på nær mark nr. 6-0 og 42-6 hvor der benyttes et K13 sædskifte.

Derudover ligger areal nr. 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 57-0, 58-0, 59-0, 70-0, 70-2, 71-0, 72-0, 73-0, 74-0, 80-0, 81-0, 82-0 og 85-0 i nitratfølsomt indvindingsopland til henholdsvis Idom, Vind, Sørvad og Nørre Felding Vandværk. Ud fra et grundvandsmæssigt synspunkt har Herning Kommune vurderet, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen til grundvandet på alle ovennævnte arealer skal være under 50 mg/l.

Ansøger har efterfølgende benyttet sig af et tiltag således at udvaskningen fra arealerne blev reduceret fra 58 mg NO<sub>3</sub>/l til 50 mg NO<sub>3</sub>/l. Tiltaget er at benytte et S6 sædskifte frem for S4 referencesædskiftet på samtlige arealer. Da der er noteret samme jordtype for samtlige udbringningsarealer samt at der som minimum benyttes et S6 sædskifte, er udvaskningen fra samtlige udbringningsarealer på 50 mg/l.

Herning Kommune har vurderet, at en udvaskning fra rodzonen på 50 mg/l på samtlige arealer med et fald på 10 mg/l i forhold til nu-situationen opfylder kravene i forhold til grundvand. Der er vurderet, at der ikke nogen fordel ved at sænke udvaskningen til 49 mg/l på de arealer der er beliggende indenfor nitratfølsomt indvindingsopland og bibeholde udvaskningen fra de øvrige arealer på 58 mg/l.

En stor del af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt område med særlige drikkevandsinteresser, se bilag 8 A og 8B. Herning Kommunes krav for arealer beliggende indenfor disse områder er, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen ikke må overskride 70 mg/l, og at udvaskningen af nitrat helst skal være faldende i forhold til nudrift. Da alle udbringningsarealerne har samme jordtype (JB 1) og der er valgt samme sædskifte på samtlige arealer (på nær mark 6-0 og 42-6 som har et K13 sædskifte, og dermed blot en lavere udvaskning) har samtlige arealer en udvaskning af nitrat fra rodzonen på 50 mg/l, og en reduktion af nitrat på 10 mg/l i forhold til nudrift. Kravet for arealer beliggende indenfor det nitratfølsomme område med særlige drikkevandsinteresser er dermed overholdt.

**Herning Kommune vurderer**, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre mod nitratudvaskning til grundvandet.

## Påvirkning af overfladevand

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i husdyrgødningen beregnet på grundlag af normtal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning. Det er på det grundlag, Herning Kommune vurderer. Det reelle dyretryk DE<sub>reel</sub> er 1,4 DE/ha ifølge den indsendte IT-ansøgning. Derfor anvendes og efterleves Husdyrgødningsbekendtgørelsen om max. 1,4 DE/ha for svinebedrifter.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007 (K13). For hver mark skal der desuden aktivt vælges et sædskifte. Ansøger har valgt at benytte et andet sædskifte (S6 sædskifte) og et K13 sædskifte for mark nr. 6-0 og 42-6, end det referencesædskifte S4 som it-systemet har tildelt bedriften. Det valgte S6 sædskifte samt K 13 sædskifte medfører en lavere udvaskning af nitrat fra rodzonen end referencesædskiftet, og ændret sædskifte benyttes derfor som et tiltag til at reducere nitrat. Dermed vil der blive stillet vilkår til valg af sædskifte i miljøgodkendelsen.

### - Søer

Der er ingen udbringningsarealer der ligger i opland til målsatte søer.

Der ligger en beskyttet sø med en bræmme på minimum 3 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 33-0) og en beskyttet sø med en bræmme på minimum 8 meter til nærmeste udbringningsareal (mark nr. 42-2). Se bilag 5a og 5b.

### - Vandløb

Der er udbringningsarealer beliggende ned til eller i umiddelbar nærhed af Vognstrup Bæk, Lundbæk, Gilbjerg Bæk, Gryde Å, Præstbjerg Bæk, Bærkær Bæk og Terkildsbæk. Se bilag 9A og 9B. Jævnfør Herning Kommuneplan 2009-2020 må vandløb ikke anvendes

til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt. Ovenstående vandløb afvander alle via Lilleå som er B-målsat til Storå, som er A-målsat. Her var målsætningen i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt. Storåen har sit udløb i Nissum Fjord.

Der er lovgivningskrav om minimum to meter bræmmer til vandløbene langs ansøgers jorder.

#### Bærkær bæk

Mark nr. 81-0, 82-0 og 83-0 ligger ned til Bærkær Bæk. Ifølge Regionsplan 2005 er Bærkær Bæk B1-målsat, hvilket betyder, at vandløbet er gyde- og yngleopvækstområde for laksefisk. Målsætningen for Bærkær Bæk var ved den seneste undersøgelse i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt.

#### Vognstrup Bæk

Mark nr. 52-0 samt 31-0, 35-0 og 36-0 ligger i nærhed af Vognstrup Bæk. Ifølge Regionsplan 2005 er Vognstrup Bæk B1-målsat, hvilket betyder, at vandløbet er gyde- og yngleopvækstområde for laksefisk. Målsætningen for Vognstrup Bæk var ved den seneste undersøgelse i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt.

#### Lundbæk

Mark nr. 59-0 ligger helt ned til Lundbæk. Ifølge Regionsplan 2005 er Lundbæk A-målsat, hvilket betyder, at vandløbet er et særligt naturvidenskabeligt interesseområde. Opfyldelsen af målsætningen for Lundbæk var ved den seneste undersøgelse i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt.

#### Gilbjerg Bæk

Mark nr. 70-0 ligger helt ned til Gilbjerg Bæk. Ifølge Regionsplan 2005 er Gilbjerg Bæk B1-målsat. B1-målsætningen medfører en forventning om, at de fysiske forhold i vandløbet skaber grundlag for gyde- og yngleopvækstområde for laksefisk. Opfyldelsen af målsætningen for Gilbjerg Bæk var ved den seneste undersøgelse i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt.

#### Tilløb til Vognstrup Bæk

Tilløbet til Vognstrup Bæk løber lige gennem mark nr. 6-0 og ligger helt ned til mark nr. 7-0. Ifølge Regionsplan 2005 er tilløbet B1-målsat, hvilket betyder, at vandløbet er gyde- og yngleopvækstområde for laksefisk. Opfyldelsen af målsætningen for tilløbet var ved den seneste undersøgelse i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt.

#### Præstbjerg Bæk

Præstbjerg Bæk løber lige i nærheden af mark nr. 23-0 og 42-3. Ifølge Regionsplan 2005 er Præstbjerg Bæk A-målsat, hvilket betyder, at vandløbet er et særligt naturvidenskabeligt interesseområde. Opfyldelsen af målsætningen for tilløbet var ved den seneste undersøgelse i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt.

#### Terkildsbæk

Mark nr. 12-6, 42-1, 26-0, 27-0 og 28-0 ligger i umiddelbar nærhed af Terkildsbæk. Ifølge Regionsplan 2005 er Terkildsbæk A-målsat, hvilket betyder, at vandløbet er et særligt naturvidenskabeligt interesseområde. Opfyldelsen af målsætningen for tilløbet var ved den seneste undersøgelse i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt.

Udbringningsarealerne 28-0 og 41-3 har begge en hældning på mellem 6-12 °. Heraf er det kun udbringningsareal nr. 28-0 der ligger i nærheden af vandløb. Der er dog mere end 20 m fra hvor hældningen stopper til vandløbet.

### **- Fjord opland**

Alle udbringningsarealer ligger i opland til Nissum Fjord. Nissum Fjord er i Regionsplan 2005 målsat med en skærpet målsætning, på grund af at det er et Natura 2000-område. Målsætningerne for fjorden er ikke opfyldt og en risikoanalyse af Nissum Fjord fra Miljøministeriet<sup>5</sup> har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som blandt andet stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebevoksninger på bundplanterne og dermed har en negativt effekt på miljøtilstanden i fjorden. Arealanvendelsen i oplandet er domineret af landbrug, og andelen af landbrugsjord udgør 61 procent, hvilket er omkring landgennemsnittet. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Oplandet til Nissum Fjord er på 167.200 ha, hvoraf cirka 42.650 ha er landbrugsjord i oplandet beliggende i Herning Kommune. Der er opgjort en kvælstofudvaskning til Nissum Fjord fra landbrugsarealer i Herning Kommune på gennemsnitligt 512 tons N pr. år i 2006.

Ifølge beregninger i Farm-N bliver den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra ejede og forpagtede arealer reduceret fra 90,6 kg N/ha i nudriften til 75,0 kg N/ha i ansøgt drift. Det svarer til at udvaskningen af kvælstof falder fra 37.093 kg til 30.706 kg, hvilket er et

<sup>5</sup> Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, søer mm. i Danmark. Analysen kan ses på [www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/I\\_4\\_Nissum\\_Fjord.htm](http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/I_4_Nissum_Fjord.htm)



fald på 6387 kg. En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat på vejen mod vandområdet. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale.

Udbringingsarealerne ligger i et område hvor reduktionspotentialet er mellem 76 % og 100 % ifølge reduktionspotentiale kort fra Danmarks Miljøundersøgelser. Det betyder, at mellem 76 % og 100 % af kvælstoffet der udvaskes fra rodzonen vil være omsat til frit kvælstof, inden det når fra arealerne til Nissum Fjord. Den totale udvaskning fra ejendommens ejede og forpagtede udbringingsarealer til fjordoplandet bliver mellem 0 og 7369 kg, hvilket er et fald på mellem 0 kg og 1533 kg.

De 6387 kg N, som reduceret ligger mellem 0-1533 kg N, medfører at kvælstofudvaskningen til Nissum Fjord ved ændring af bedriftens udbringning af husdyrgødning falder med 0-3,0 promille.

Udspretningsarealerne (409,41 ha) udgør 9,6 promille af det totale landbrugsopland i Herning Kommune til Nissum Fjord og ansøgers maksimale samlede udvaskning af kvælstof (0-7369 kg N pr. år) udgør 0-14 promille af den samlede udledning til Nissum Fjord fra oplandet i Herning Kommune.

Husdyrbestanden og dyretykket i oplandet til Nissum Fjord forventes på grund af reglerne om at der skal anvendes et givet udbringingsareal til en given husdyrproduktion ikke at stige væsentlig.

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Nissum Fjord således udgør en meget lille del og udbringingsarealernes størrelse udgør en meget lille del af det samlede opland til Nissum Fjord, finder Herning Kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til fjorden.

Herning Kommune vurderer, at da der sker et fald i udvaskningen, vil den ansøgte drift ikke have en væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet. Samtidig kan der ikke påvises en signifikant ændring i dyretykket i oplandet til fjorden i Herning Kommune, derfor vurderer Herning Kommune, at det ikke vil være aktuelt med yderligere kvælstofberegninger, idet den stadig større fokus på tilpasning af næringsstoffer, som tilføres markene og det generelle krav om efterafgrøder, samt de generelle landbrugsregler og husdyrlovens beskyttelsesniveauer, ikke giver anledning til en væsentlig merpåvirkning eller en forringelse af habitatområderne. I det Nissum Fjord er udpeget som Natura 2000-område er fjorden vurderet i afsnittet om "Påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter" på side 29.

#### **- Nitrat**

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele husdyrbruget. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for hvor stor en del af kvælstoffet, der bliver tilbageholdt i jorden og derved ikke kommer ud i de danske farvande. Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasse 1-3, hvilket betyder at mellem 76-100 % af kvælstoffet tilbageholdes, se bilag 7A og 7B. Som følge heraf vurderes arealerne at være robuste. Derfor er det maksimalt tilladelige dyretyck på 1,4 DE/ha ikke reduceret.

Det reelle dyretyck  $DE_{reel}$  er 1,4 DE/ha ifølge den indsendte IT-ansøgning. Da  $DE_{reel}$  svarer til  $DE_{max}$  er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt uanset, hvad udvaskningsberegningerne viser. Udvasningen af N er beregnet via Farm-N til 87,70 kg N/ha uden virkemidler og 75,00 kg N/ha med virkemidler i ansøgt drift. Det brugte virkemiddel er valg af andet sædskifte med et lavere udvaskningsindex end referencesædskiftet.

#### **- Fosfor**

Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Nissum Fjord, der er et Natura 2000-område overbelastet med fosfor. Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. Ifølge IT-ansøgningen er 17,82 ha af udbringningsarealerne beliggende i P-klasse 2, som er drænedegrøftede lavbundsarealer, der er udenfor okkerklasse 1, og som afvander til overbelastet Natura 2000 område, Nissum Fjord, se bilag 7A og 7B.

Udbringingsareal nr. 28-0 og 41-3 har en hældning på over 6 grader. Jf. § 26 stk. 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen må der ikke udbringes flydende husdyrgødning på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m<sup>2</sup> eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant. Målt fra hvor hældningen stopper på udbringingsarealerne til det nærmeste vandløb er der mere end 20 m, og der er dermed ikke krav til skærpet bræmme på de to arealer.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringingsareal kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Det vurderes, ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Udbringningen af husdyrgødning må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Der udspreddes i ansøgt drift 32,8 kg P/ha pr. år og der fraføres 24,0 kg P/ha pr. år. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på alle udbringingsarealer på 8,8 kg P/ha pr. år. Endvidere ses det af IT-ansøgnings-

skemaets beregninger, at det maksimalt tilladte fosforoverskud pr. ha er beregnet til 12,1 kg P/ha/år. Derved er beskyttelsesniveauet for fosfor overholdt og der skal ikke ske en yderligere reduktion.

#### - Kumulativ effekt

I forhold til den kumulative effekt kan ejendommen ikke i sig selv påvirke fjordområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning. Da ejendommen overholder de generelle landbrugsregler, er det vurderet, at udvidelsen ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af forholdene i fjordområderne.

**Herning Kommune vurderer**, at udvidelsen af husdyrholdet på ejendommen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante vandløb og herigennem Nisum Fjord med de givne vilkår, og at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte Nisum Fjord med fosfor- og nitratudvaskning fra udbringningsarealerne. Der er to udbringningsarealer som har en hældning på mere end 6°. Der er dog mere end 20 m fra, hvor hældningen stopper til det nærmeste vandløb. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko. Der er derfor heller ikke stillet særlige vilkår for bræmmer eller drift ved disse marker. Endvidere vurderes det, at udvidelsen er i overensstemmelse med både Regionsplan 2005 og Herning Kommuneplan 2009-2020.

### Påvirkning af natur

#### - Arealstatus

Der er i alt 409,41 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer, se bilag 4A og 4B. Arealerne er ligeledes i nudrift blevet benyttet til udbringning af husdyrgødning.

#### - Spredningskorridorer

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

En del af udbringningsarealerne (areal nr. 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 27-0, 28-0, 29-0, 41-0, 41-3, 42-1, 42-2, 42-3 og 42-6) ligger mellem Præstbjerg Plantage, Røddinglund Plantage og Bruuns Plantage, der i Regionplan 2005 er udpeget som spredningskorridor, se bilag 9A og 9B. Det vurderes i dette tilfælde, at almindelig landbrugsdrift ikke vil påvirke de økologiske spredningskorridorer.

#### - Beskyttede naturtyper

I den nye miljøgodkendelsesordning er der, i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner, taget det nødvendige hensyn til naturområder.

Generelt for ejendommen er der ikke registreret § 3 naturområder indenfor udbringningsarealerne. Se bilag 5A og 5B.

Det nærmeste § 7-beskyttede areal er en hede på ca. 256 ha. Heden er beliggende cirka 1,6 km sydøst for husdyrbruget, og er A-målsat natur i Herning Kommune plan 2009-2020. Arealet er vurderet som en hede med cypres-ulvefod og hedemoseplanter. Endvidere er den beskyttet efter § 3. Hede har en tålegrænse i intervallet 10-25 kg N/ha/år<sup>5</sup>.

De nærmeste § 3 naturområder indenfor 1.000 meter fra husdyrbruget er:

1. B-målsat mose knap 830 meter N for anlægget.
2. C-målsat mose knap 650 meter NØ for anlægget.
3. C-målsat mose knap 450 m NØ for anlægget.
4. C-målsat eng cirka 625 meter Ø for anlægget.
5. C-målsat mose cirka 720 meter SØ for anlægget.
6. Vandhul cirka 35 meter SØ for anlægget.
7. Vandhul cirka 150 meter S for anlægget.
8. B-målsat eng cirka 600 meter NV for anlægget.

Nærmeste Natura 2000 område er H57 "Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø". Området ligger godt 6 km. V for anlægget.

Der er foretaget beregninger (konsulenten) på naturarealerne via det elektroniske ansøgningsystem.

Område nr.	Naturtype	Målsætning	Tålegrænse (kg/ha/år)	Afstand til stald/lager	Merbelastning (kg/ha)	Samlet N-deposition fra Løgagervej 6
1	Mose	B	5-25	827 m	0,1	0,4
4	Eng	C	15-25	625 m	0,1	0,7
8	Eng	B	15-25	600 m	0,1	0,5

#### Område nr. 1

Mosen er lysåben og en artsliste fra amtets besigtigelse 2004 viser, at der er tale om en artsrig mose – bl.a. med trenervet snorre og engblomme, der bl.a. ligger til grund for målsætningen. Arterne er også kendetegnende for kvælstoffattig, lysåben naturtype, da arterne nemt skygges ihjel af græsser og andre høje, kvælstoftolerante arter. Tålegrænsen for moser ligger mellem 5 og 25 kg N/ha/år. Det vurderes, at denne mosers tålegrænsen vil være på 10 - 15 kg N/ha/år, før det forventes at påvirke den lysåbne struktur i mosen. N-belastningen på mosen vil også efter udvidelsen ligge lige indenfor tålegrænsen. Indenfor 1000 meter fra anlægget ligger 3 øvrige landbrug, der kan bidrage til N-belastning af mosen: et svinebrug på 115 DE 350 meter S for mosen, et kvægbrug på 156 DE 725 meter SØ for mosen og en pelsdyrfarm på 23 DE 630 meter fra mosen. Herning Kommune vurderer, at en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år ikke vil forringe mosens tilstand væsentligt, idet det ligger indenfor tålegrænsen.

#### Område nr. 8

Engen der ligger cirka 600 meter NV for anlægget er på luftfotos vurderet til natureng. På grund af engens størrelse og form vurderes det, at engen er væsentligt påvirket af dyrkning på de omgivende marker. Amtets besigtigelse i 2004 benævner engen som artsfattig – sandsynligvis pga. tilgroning af kvælstoftolerante arter. Engen udgør en del af et større B-målsat område, der bl.a. omfatter område 1, men engen er efter al sandsynlighed vokset ud af målsætningen som følge af kvælstofbelastning fra de omgivende marker. Tålegrænsen for engen vurderes derfor at være på 20 – 25 kg. N/ha/år. Denne tålegrænse er ikke overskredet efter udvidelsen.

Vandhullerne SØ og S for anlægget vurderes ikke at blive påvirket af udvidelsen, idet den fremtidige produktion vil foregå fra stalde placeret mod N og V hhv. 120 meter og 240 meter fra vandhullerne. Ingen af vandhullerne vil blive anvendt til afledning af tagvand fra de nye stalde. Vandhullet S for anlægget ligger i mark nr. 6-0. Her vil der fortsat være vedvarende græs, og der er derfor ikke foretaget besigtigelse for forekomst af bilag 4 arter. Vandhullet SØ for anlægget ligger i haven til ejendommen, og ligger dermed udenfor harmoniareal. Derfor er der heller ikke foretaget besigtigelse på dette vandhul. Der er ikke lavet beregning på Natura 2000 området, da det vurderes at ligge tilstrækkeligt langt fra anlægget til at blive påvirket af N-deposition herfra.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionen på Løgagervej 6, 7550 Sørvad fra 234,3 til 314,4 DE ikke vil medføre en forøgelse af N-positionen i de omtalte naturområder, der ligger ud over det, der kan tåles.

#### Udbringningsarealer

Mark nr. 73-0 og 74-0 ligger op til B-målsat hede med forekomst af bl.a. plettet gøgeurt. Heden ligger højere end markerne, og der vurderes derfor ikke at være risiko for udvaskning fra markerne i forbindelse med gødning. Markerne ligger S, SV og V for heden, og der er derfor risiko for sprøjteskader på heden ved vindretninger fra S, SV og V. Derfor vil der blive stillet vilkår om, at sprøjtning af mark nr. 73-0 og 74-0 ikke må foregå i vejr, hvor der er risiko for, at aerosoltåger af sprøjtemidler driver ind over heden.

Målsætningerne for søer, moser og enge er taget fra Herning Kommuneplan 2009-2020. Den generelle baggrundsbelastning for området, hvor husdyrbruget ligger, er vurderet til 14,5 kg N/ha/år<sup>6</sup>.

#### - Ammoniak

Projektet medfører en stigning i ammoniakemissionen på 733 kg N/år i forhold til nudriftssituationen. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver på 4.917 kg N/år. Husdyrbruget ligger udenfor bufferzone for § 7 område, og dermed stilles der ikke skærpet krav til ammoniakemissionen.

Ved en udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE stilles der et generelt krav om 15 % reduktion (2007) af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem. Morten Bjerre Nielsen har valgt at bibeholde kassestier med fuldspalter i den eksisterende samt den nye farestald, og bibeholdt løsgående søer på dybstrøelse i eksisterende løbeafdeling samt den nye løbeafdeling. Disse staldsystemer lever ikke op til det tidssvarende staldsystem, men for at reducere ammoniakemissionen indsættes der gyllekølingsanlæg i den nye farestald, fravænningsstald og drægtighedsstald. I den nye farestald samt i den nye drægtighedsstald vil gyllekølingen medvirke til en reduktion i ammoniakemissionen på 30 %, hvor gyllekølingen vil medvirke til en reduktion på 15 % i den nye fravænningsstald. Derudover benytter ansøger sig af foderoptimering ved at anvende en type 1 foderkorrektion for råprotein hos søerne. Foderoptimeringen kan ses af nedenstående skema:

	FE	Gram råprotein/FE
Stald	ansøgt	ansøgt
Årsso, farestald	516	145
Årsso, løbeafdeling	940	136,3
Årsso, drægtighedsstald	940	136,3

Der anvendes altså i ansøgt drift 1456 FE/årsso. Fordelingen på blandingerne er 516 FE i diegivningsblanding med et råproteinindhold på 145 gram/FE i farestalden og 940 FE i en drægtighedsblanding/diegivningsblanding med et råproteinindhold på gennemsnitligt 136,3 gram/FE. Det giver et gennemsnitligt råproteinindhold i de 1456 FE på 139,38 gram/FE  $((516/1456 \times 145) + (940/1456 \times 136,3))$ .

<sup>6</sup> Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbarent kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug. Miljøministeriet Skov- og Naturstyrelsen 2003, opdatering af 15. december 2005.

Normen (2005/2006) er henholdsvis 1442 FE/årsso og 142,8 gram råprotein pr. FE.

Type 1 korrektionsformlen for protein (2005/2006) ser således ud:

$(1456 \text{ FE pr. årsso} \times 139,38 \text{ g råprotein pr. FE})/6250 - 1,50 - (28 \text{ grise pr. årsso} \times 7,5 \text{ kg} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst})/27,2 = 0,95$

Korrektionsfaktoren for råprotein i foderet må altså ikke overstige 0,95

Med de valgte tiltag overholdes det generelle krav om 15 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager. Der vil derfor blive stillet vilkår til etablering af gyllekøling samt til benyttelse af fodertiltag.

#### - Kumulativ effekt

Da bedriften ligger mere end 1.000 meter væk fra nærmeste § 7 område, er der ikke undersøgt en kumulativ effekt med andre ejendomme i området med mere end 75 DE.

**Herning Kommune vurderer** på baggrund af ansøgningen, at udvidelsen af besætningen og nybyggeriet af stalde ikke vil indebære væsentlige ændringer i markdriften. Markdrift i form af omlægning, gødsning og andre jordbrugsaktiviteter antages derfor ikke at give anledning til en væsentlig påvirkning af områdets beskyttede naturtyper. Endvidere vurderes det, at ammoniaktabet fra stalde og gylletanke bidrager til luftbåren N-belastning af områdets natur, men at udvidelsen af produktionen på Løgagervej 6 ikke vil medføre en forøgelse af N-positionen i de omtalte § 3 og § 7 naturområder, der ligger ud over det, der kan tåles.

### Påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

#### - Forhold til Natura 2000-områder

Udbringningsarealerne ligger i opland til Nissum Fjord. Nissum Fjord, inklusiv den yderste del af Storåen samt området ind omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde. Nissum Fjord er således udpeget som Ramsar-, EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde. Dele af Nissum Fjord er endvidere fredet som naturreservat.

EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.

Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.

EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Udpegningen af Nissum Fjord til internationalt beskyttelsesområde betyder, at alle tilladelser til aktiviteter i eller udenfor området ikke må kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Nissum Fjord er udpeget på grund af fjordens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter (området er for eksempel levested for flere kystfugle) og naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype af international værdi. Som tidligere nævnt er målsætningerne for fjorden ikke opfyldt og en risikoanalyse af Nissum Fjord fra Miljøministeriet<sup>7</sup> har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som blandt andet stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebevoksninger på bundplanterne. Det betyder, at en øget belastning med næringsstoffer vil have en negativ indflydelse på mængden af bundplanter, som følge af en reduktion i vandets klarhed og en øget påvirkning fra eutrofieringsbetingede alger. Når der sker en tilbagegang i mængden af bundplanter, vil det mindske fødegrundlaget for en række af de fuglearter, som Nissum Fjord er udpeget for. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Herning Kommune er internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Ingen af udbringningsarealerne ligger dog indenfor dette område.

#### - Nærmeste EF-habitat og EF-fuglebeskyttelsesområde.

Nærmeste EF-habitatområde er heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø nr. 57. Se bilag 6. Skovbjerg Bakkeø ligger cirka 1,8 km fra nærmeste udbringningsareal, som er det mest vestlige areal og ca. 5,8 km fra anlægget. Skovbjerg Bakkeø er Danmarks største bakkeø med et samlet areal på 1.500 km<sup>2</sup>. Den ligger i Vestjylland, mellem Skjern Å i syd, og Storåen i nord og strækker sig næsten 70 km ind i landet fra kystegnene i vest til området omkring Herning i øst.

Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø er udpeget som EF-habitatområde på baggrund af naturtyper såsom indlandsklitter med lyng og visse, indlandsklitter med lyng og revling, indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene, kalkrige søer og vandhuller med kransnålagler, brunvandede søer og vandhuller, vandløb med vandplanter, våde dværgbusksamfund med klokkel yng, tørre

<sup>7</sup> Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, søer mm. i Danmark. Analysen kan ses på [www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/I\\_4\\_Nissum\\_Fjord.htm](http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/I_4_Nissum_Fjord.htm)

dværgbusksamfund (heder), enekrat på heder, overdrev eller skrænter, plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv samt stilkegeskove og -krat på mager sur bund. Endvidere er fiskearterne bæklampret og laks, dyrearten odder og paddearten en stor vandsalamander også en del af udpegningsgrundlaget.

De heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, som er udpeget til habitatområde er enten A-målsatte eller B-målsatte i Regionplan 2005. For A-målsatte naturområder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne. For B-målsatte naturområder er målet, at der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv. Naturtypen hede har en tålegrænse på 10-25 kg N pr. ha pr. år, hvor tør hede har en tålegrænse på 10 til 20 kg N pr. ha pr. år, mens våd hede har en tålegrænse på 15 til 25 kg N pr. ha pr. år. Klitter har en tålegrænse på 10 til 25 kg N pr. ha pr. år, hvor fugtige klitlavninger har en tålegrænse fra 10-25 kg N pr. ha pr. år, mens klitter generelt har en tålegrænse fra 10 til 20 kg N pr. ha pr. år.

Nærmeste EF-fuglebeskyttelsesområde er Nissum Fjord nr. 38. Fjorden ligger cirka 18 km vest fra nærmeste udbringningsareal og ca. 22 km fra anlægget. Nissum Fjord er beskrevet i det ovenstående afsnit.

Herning Kommune er internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Ingen af udbringningsarealerne ligger dog indenfor dette område.

#### **- Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter**

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV og dermed nyder særlig beskyttelse, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring kvægbruget. I det følgende gennemgås relevante dyrearter.

Damflagermus er sjælden i Danmark, med hovedudbredelsesområde i Midt- og Østjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor dette område. Ud fra artens levevis vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Flere arter af småflagermus forekommer i Midtjylland og/eller Vestjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om arternes eventuelle forekomst indenfor området. Ud fra arternes levevis vurderes det, at de ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen. Birkemus er kun kendt fra Limfjordsområdet. Da arten ikke er kendt fra dette området, vurderes det, at udvidelsen ikke har nogen indflydelse på arten.

Løgrø er vidt udbredt i Jylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor området. Arten yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent. Der ligger en beskyttet sø med en bræmme på minimum 3 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 33-0) og en beskyttet sø med en bræmme på minimum 8 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 42-2). Derudover støder der en del moseområder op til udbringningsarealerne, men vandhullerne ligger med en bræmme på min. 3 meter fra udbringningsarealerne. På grund af bræmmen vurderes udbringning af gylle ikke at reducere vandets kvalitet yderligere. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Strandtudsens naturlige udbredelse omfatter hele Danmark, men den forekommer især i store antal i Vestjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst i området. Arten yngler oftest i lavvandede vandhuller, der tørrer ud hen på sommeren. Arten yngler tillige i næringsfattige søer. Der ligger en beskyttet sø med en bræmme på minimum 3 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 33-0) og en beskyttet sø med en bræmme på minimum 8 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 42-2). Derudover støder der en del moseområder op til udbringningsarealerne, men vandhullerne ligger med en bræmme på min. 3 meter fra udbringningsarealerne. På grund af bræmmen vurderes udbringning af gylle ikke at reducere vandets kvalitet yderligere. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Odderen forekommer i store dele af Jylland. Den forekommer muligvis i området. Odderen har gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Ud fra artens levevis i øvrigt vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Markfirben er udbredt over det meste af Danmark, men sjælden blandt andet i den vestlige del af Midtjylland. Egnede levesteder er eksempelvis heder, overdrev, klitter, vejkanter, jernbaneskråninger og grusgrave. Det vurderes, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Stor vandsalamander er almindelig i det meste af landet. Kommunen er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst i området. Arten yngler i vandhuller, der ikke er beriget med næringsalte. Der ligger en beskyttet sø med en bræmme på minimum 3 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 33-0) og en beskyttet sø med en bræmme på minimum 8 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 42-2). Derudover støder der en del moseområder op til udbringningsarealerne, men vandhullerne ligger med en bræmme på min. 3 meter fra udbringningsarealerne. På grund af bræmmen vurderes udbringning af gylle ikke at reducere vandets kvalitet yderligere. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Spidssnudet frø findes i næsten hele Danmark. De største bestande forekommer blandt andet i Vestjylland, og arten findes sandsynligvis i området. Der ligger en beskyttet sø med en bræmme på minimum 3 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 33-0) og en beskyttet sø med en bræmme på minimum 8 meter til nærmeste udbringningsareal (mark. nr. 42-2). Derudover støder der en del

moseområder op til udbringningsarealerne, men vandhullerne ligger med en bræmme på min. 3 meter fra udbringningsarealerne. På grund af bræmmen vurderes udbringning af gylle ikke at reducere vandets kvalitet yderligere. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Grøn kølleguldsmed findes kun i nogle få store jyske åsystemer, blandt andet i Storå. Grøn kølleguldsmed lever i larvestadiet i rene, iltrige og kølige vandløb. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder i Storå. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylletanke/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på Grøn kølleguldsmed.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlisters<sup>8</sup>.

**Herning Kommune vurderer**, at da svinebruget ikke omfatter udbringningsarealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder så som Skovbjerg Bakkeø, vil ammoniakfordampningen umiddelbart være eneste potentielle påvirkning af de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Grundet afstanden fra udbringningsarealerne til habitatområdet, vurderes dette ikke relevant.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen for eksempel udslip fra gylletanke. Derfor er der sat vilkår til minimering af denne risiko. Omvendt vurderes det, at lovlig håndtering af husdyrgødning indenfor udbringningsarealerne ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

## Påvirkning af kulturmiljø

### - Fredede fortidsminder

Idet der er gravhøje på udspretningsareal nr. 25-0 og 33-0, samt gravhøje lige op til areal nr. 21-0, 31-0, 31-1, 32-0, 56-0 og 90-0 gøres der opmærksom på, at der i henhold til § 29f i Museumsloven<sup>9</sup> ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Se bilag 10A og 10B.

Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse<sup>10</sup> må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra fortidsminder, medmindre kommunen meddeler dispensation hertil.

### - Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

Der er beskyttede diger efter Museumslovens § 29a på og ved ejendommens areal nr. 82-0 og 83-0, se bilag 10A og 10B. Digerne må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

### - Særligt værdifulde kulturmiljøer

Udbringningsareal nr. 56-0, 80-0, 81-0, 82-0 og 83-0 ligger i område der er udpeget som særlig værdifuldt kulturmiljø. Det udpegede område er Ørnhøjbanen. Ørnhøjbanen var en typisk kulturbane, der blev anlagt for at op hjælpe erhvervslivet i den tyndt befolkede egn. Banen fik stor betydning for hedens kultivering, idet der med banen blev transporteret store mængder mergel. Anlægsarbejdet på strækningen Ringkøbing-Nørre Omme påbegyndtes i september 1909, og banen blev indviet i november 1911. Strækningen Nørre Omme-Holstebro anlagdes i årene 1922-25. I 1961 kørte det sidste tog på privatbanen.

Den nordlige del af mark 56-0 og 82-0 ligger indenfor den sydlige del af randzonen omkring Ørnhøjbanen. Se bilag 10a og 10b. Driften på disse marker berører derfor ikke kulturmiljøet.

Areal 80-0, 81-0 og 83-0 ligger alle således, at den gamle ørnhøjstrækning løber gennem arealet. På areal 83-0 er der ikke længere spor efter banen. På areal 80-0 og 81-0 er der stadig spor. Ansøger er dog opmærksom herpå, og har tegnet udbringningsarealet udenom banen. Ligeledes har areal 80-0 og 81-0 været i drift i nudrift, og det vurderes derfor at der ikke ske nogen ændring af arealet, og at det ikke vil have indflydelse på det særlige værdifulde kulturmiljø.

<sup>8</sup> Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

<sup>9</sup> Museumslov, nr. 1505 af 14/12 2006

<sup>10</sup> Lov om naturbeskyttelse, nr. 749 af 21/06 2007

## - Kulturmiljøer

Udbringingsareal nr. 56-0 ligger desuden indenfor et område som er udlagt som kulturmiljø. Kulturmiljøet er en oldtidsvej mellem Nr. Felding og Sørvad.

Driften af areal nr. 56-0 vurderes ikke at have nogen indflydelse på kulturmiljøet.

Udbringingsareal nr. 23-0 og 42-3 er ligeledes beliggende indenfor et kulturhistorisk interesseområde. Interesseområdet er Præstbjerg Naturcenter.

Driften af areal nr. 23-0 og 42-3 vurderes ikke at have nogen indflydelse på kulturmiljøet.

## Påvirkning af fredede områder

Ingen af udbringingsarealerne er beliggende i fredede områder. Udbringingsareal nr. 31-0 og 32-0 ligger i udkanten af et fredet område. Der sker ingen driftsmæssige ændringer for arealerne, og der sker dermed ingen ændring i forhold til det fredede område.

## Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne i denne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes landbrugskonsulent
- Besigtigelse af husdyrbruget, opstartsmøde og afslutningsmøde med ansøger og dennes landbrugskonsulent
- Kommunens oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2009 - 2020

Herning Kommune er opmærksom på, at vurderingen af husdyrbrugets kumulative effekt på natur og miljø bygger på et utilstrækkeligt grundlag, men som er det for tiden bedst mulige. For eksempel foreligger der ikke ajourførte oplysninger om dyreholdet i det betragtede område, specielt ikke om nyere ændringer, udvidelser eller nedlæggelser.

Der arbejdes på en forbedret udveksling af data på nationalt plan. Endvidere er Herning Kommunes egne mål og forudsætninger om sårbarhed, tålegrænser mv. under løbende revision. Desuden er både beregningsmetoder og modeller, der skal anvendes til at forudsige påvirkninger fra såvel denne bedrift som fra bedrifter i et givet område under ét, under opbygning.

Den kumulative påvirkning af områdets natur og miljø er ikke beregnet specifikt for etableringen af produktionen på Løgagervej 6 uden for bufferområderne. Dette skyldes, at det nødvendige beregningsværktøj endnu ikke er udviklet, samt at muligheden for at sammenkøre data vedrørende husdyrproduktion fra andre ejendomme i et betragtet område ikke er til stede på en operationel måde.

Indtil disse ting er på plads, er det Herning Kommunes opfattelse, at der overordnet set for et givet område formentlig kun i begrænset omfang vil være tale om nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering på en betragtet lokalitet i væsentligt omfang "modregnes" ved en reduktion på andre ejendomme, hvor produktionen nedlægges. Lokalt bliver der naturligvis tale om en forøgelse, men den vil være indregnet og vurderet specifikt for etableringen.

Samtidig skal der gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen skal revurderes om otte år og dermed er Herning Kommune forpligtet til at vurdere sagen på et opdateret grundlag.

**For Herning Kommunes samlede vurdering af udvidelsen på Løgagervej 6 gælder**, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

## BAT-redegørelse

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et høj beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument). Vurderingerne for anvendelse af BAT i forhold til en § 12 miljøgodkendelse, skal ske i forhold til følgende punkter:

- Management/godt landmandsskab
- Fodringsstrategier
- Staldsystemer
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

I det nedenstående skema har ansøger redegjort for til og fravalg af BAT-virkemidler. Dernæst følger Herning Kommunes vurdering af BAT i forhold til de ovenstående 6 punkter.

### Valgte BAT-virkemidler

#### Management/godt landmandsskab:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Bedriftens bortskaffelse af affald registreres på affaldsstamkort.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

#### Fodringsstrategier:

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring
- Foderet blandes på ejendommen.
- Der er enzymtilsætning til foderet efter behov.
- Der anvendes fasefodring ved fodring af søer, smågrise og sopolte i det omfang det er relevant ud fra økonomiske og fodringmæssige betragtninger

Der anvendes en type 1 foderkorrektion for råprotein hos søerne. Foderkorrektionen er valgt som virkemiddel til opnåelse af de 15% ammoniakreduktion samt til opnåelse af det af kommunen fastsatte BAT-niveau for ammoniak.

Søerne fasefodres (BAT). De tildeles en drægtighedsblanding og senere en diegivningsblanding. Der anvendes 1456 FE/årsso. Fordelelingen på blandingerne er 516 FE i diegivningsblanding med et råproteinindhold på 145 gram/FE i farestalden og 940 FE i en drægtighedsblanding / diegivningsblanding med et råproteinindhold på gennemsnitligt 136,3 gram/FE (Sammensat af en 70 % drægtighedsblanding med 118 g råprotein/FE og 30 % diegivningsblanding med 145 g råprotein/FE).

Det giver et gennemsnitligt råproteinindhold i de 1456 FE på 139,38 gram/FE.

Type 1 korrektionsformlen for protein (2005/06) ser således ud:

$((1456 \text{ FE pr. årsso} \times 139,38 \text{ g råprotein pr. FE})/6250) - 1,50 - (28 \text{ grise pr. årsso} \times 7,5 \text{ kg} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst})/27,2 = 0,95.$

Korrektionsfaktoren for råprotein i sofoderet må altså ikke overstige 0,95.

Der korrigeres ikke på foderet til smågrisene og poltene.



## **Staldsystemer:**

Med henblik på at reducere NH<sub>3</sub>-emissionen fra staldanlægget er det i henhold til BREF (2003) generelt BAT i svinestalde at reducere overfladearealet, hvorfra der kan ske NH<sub>3</sub>-fordampning, at fjerne gyllen hyppigt fra gyllekanaler, at afkøle gødningsoverfladen samt at bruge overflader, der er nemme at rengøre.

- I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:
- Et fuld- eller delspaltegulv med et vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle
- Et delspaltegulv og en reduceret gødningskanal
- Et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse, eller
- Et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- Et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

I følge Dansk svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet indpas herhjemme.

Der er pt. 3 BAT-blade, hvor version 2 har været i høring til 15. april 2009. Den endelige udgave forventes at foreligge snarest:

- Køling af gylle (Sv.St.01:v2.04-09)
- Forsuring af svinegylle (Sl.St.02:v2.04-09)
- Luftrensning med syre (Sl.St.02:v2.04-09)

Disse Bat-blade afløser de gamle Bat-byggeblade og Bat-kandidater ( gyllekøling 106.04-53 og 106.01-51), (forsuring 106.04-54 og 106.04-56) og (luftrensning med syre 106.04-57).

Derudover er der følgende gamle Bat-byggeblade, som ikke bliver revurderet:

- Slagtesvin: delvist spaltegulv med 1/3 spaltegulvsareal (106.04-52)  
I BAT-byggebladet står følgende omkring udformningen af det delvise spaltegulv:

Beskrivelse:

En sti med delvist spaltegulv består af fast gulv i lejearealet og spaltegulv i gødearealet. Typisk vil spaltegulvet udgøre 30-67 % af stiens samlede bruttoareal og bør samtidig udgøre mindst 1,40 meter af stiens længde. Spaltegulvet er oftest af beton. Anbefalingerne med hensyn til spalte-åbning og bjælkebredde skal overholdes. Det faste gulv skal have en hældning på ca. 3 % ned mod gødearealet for, at gødning og urin afsat på det faste gulv kan glide ned i gødearealet.

Overskriften på BAT-byggebladet stemmer altså ikke overens med beskrivelsen. Dette BAT-blad er ydermere jf. vurderingsskemaet til slagtesvin kun betegnet som BAT-kandidat pga. den lave ammoniakreduktion.

- Smågrise: to-klimastald med delvist spaltegulv (106.03-52)
- Diegivende søer: faresti med delvist spaltegulv (106.02-51).

Hvorvidt de gamle Bat-blade stadig beskriver en Bat-teknologi vides pt. ikke. Der er dog ikke tvivl om, at der fra de 3 ovennævnte gulvtyper er en lavere ammoniakfordampning end fra et fuldspaltet gulv. Da et fuldspaltet gulv jf. Bref-dokumentet fra 2003 er at betragte som BAT vil de 3 ovennævnte gulvtyper til fulde opfylde Bat-kravet om anvendelse af teknologi med lavere NH<sub>3</sub>-fordampning. Alle stalde lever op til BAT-kravene jf. Bref-dokumentet. Klimastaldene er toklimastalde jf. BAT-byggebladet to-klimastald med delvist spaltegulv (106.03-52).

Renovering af stalde:

De gamle stalde forventes nedrevet snarest.

De eksisterende stalde er opført i henholdsvis 2003 og 2009. Ansøger oplyser, at renovering forventes ikke at være aktuel i staldene fra 2003 før tidligst om 10 år mens staldene fra 2009 forventes at kunne holde de næste 20 år inden renovering.

## **Forbrug ad vand og energi:**

Vandforbrug:

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende: rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch, udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild, detektering og reparation af lækager.

Klimastierne: 25 % af sektionerne rengøres hver 6. uge. Gangarealerne rengøres hver uge. Stierne iblodsættes via computerstyret iblodsætningsanlæg, og den efterfølgende rengøring bliver derved med et lavere vandforbrug. Der køres med effektive højtryksrensere og derved får man igen lavere vandforbrug.

Løbe-drægtighedsstaldene rengøres 1 gang årligt.

Farestaldene rengøres hver 3. uge. Der rengøres altid efter fravæning af smågrisene og inden en ny so indsættes i samme sti.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energiforbrug:

- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs belysning er dagslystyre eller med bevægelsessensorer
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandede anlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Der anvendes lavenergipærer i varmelamperne.

### **Opbevaring af husdyrgødning:**

- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er tale om stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tankene, er etableret flydelag
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10 år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Det er BAT at dække gyllebeholderne ved at bruge et af følgende:

- Et fast låg, tag eller en teltstruktur, eller
- Et flydelag, såsom snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA) eller ekspanderet polystyren (EPS).

Der er flydelag på tankene i dag, og det vil der fortsat være.

### **Udbringning af husdyrgødning:**

- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab (BAT), hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes under normale omstændigheder på sort jord
- Gyllen udbringes med slæbeslanger til vintersæd og græs, og skulle det foregå på sort jord nedharves den indenfor 2 timer

## **Fravalgte BAT-virkemidler**

Ansøger oplyser, at følgende er fravalgt under hensyn til proportionalitetsprincippet.

### **Forsuring:**

Inden for slagtesvinebrug har svovlsyrebehandling af gylle betegnelsen BAT jf. BAT-blad SI.St.01:v1.05-09.

Staldene er bygget og der er ikke etableret gylleforsuring. Der er ikke tale om en udvidelse af dyreholdet, men blot en ændring af udspretningsarealet og nogle fejlretninger i den meddelte godkendelse.

Da udvidelsen bygger på gylleaftalearealer kommer fortjenesten i form af mere kvælstof i gyllen ikke den pågældende landmand til gode, og prisen pr. kg reduceret N vil være betydelig højere.

Det medfører at der ikke er tale om proportionalitet ved indførelse af denne teknologi på ejendommen, og teknologien kan derfor ikke betegnes som BAT på denne ejendom.

### Luftrensning:

Der er BAT-blad på luftvasker med syre i slagtesvinestalde og beregninger er udelukkende foretaget for slagtesvin. I det nye Bat-blad (Sl.St.02:v2.05-09) står der, at de danske forsøg med kemisk luftrensning viser, at der fortsat er problemer med driften, hvilket indikerer, at anlæggene ikke er færdigudviklede. Et anlæg, der ikke er længere fremme i udviklingen, kan ikke være BAT-teknologi. Der er ikke længere danske firmaer, der forhandler teknologien, hvilket gør det til en usikker investering mht. til efterfølgende service, reservedele mv. De hollandske typer på markedet har ydermere ikke været afprøvet under danske forhold, hvilket gør, at teknologien endnu ikke kan anbefales.

Biologisk luftrensning har vist en bedre lugtreducerende effekt end kemisk luftrensning. Der er imidlertid en del problemer med tilstopning af filtre, ligesom der ikke er foretaget en økonomisk evaluering af biologisk luftrensning. Der arbejdes fortsat intenst på udviklingen af driftsikre anlæg til kemisk og biologisk luftrensning. Hverken kemisk eller biologisk luftrensning er beskrevet i BREF-dokumentet.

### **Vurdering af BAT-virkemidler**

#### Management/ godt landmandsskab:

Ifølge BREF er følgende tiltag BAT:

- Uddannelse af personalet.
- Journal over forbruget af vand, energi og foder, spild samt spredning af gødning på markerne.
- Nødfremgangsmåde til at håndterer uheld.
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikrer drift og renholdelse af bygninger og udstyr.
- Planlægning af logistik såsom levering af materiale og fjernelse af produkter og spild.
- Planlægge korrekt gødsning af markerne.

**Herning Kommune vurderer**, at Løgagervej 6 lever op til BAT ifølge BREF, da der udarbejdes en beredskabsplan til håndtering af uheld, der udarbejdes årligt mark- og gødningsplaner, medarbejderne uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse, registrering af forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning, jævnlig rengøring i og omkring siloer og bygninger.

#### Fodringsstrategier:

SVIN: Ifølge BREF er følgende tiltag BAT:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder)	Samlet fosforindhold (% i foder)
So	Drægtighed	13 - 15	0,43 – 0,51
So	Diegivning	16 - 17	0,57 – 0,65
Pattegrise	Op til 10 kg	19 – 21	0,75 – 0,85
Smågrise	Op til 25 kg	17,5 – 19,5	0,60 – 0,70
Slagtesvin	25 – 50 kg	15 – 17	0,45 – 0,55
Slagtesvin	50 – 110 kg	14 – 15	0,38 – 0,49

Bat ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

Benzoesyre (Sv.Fo.01)

Fytasetilsætning (Sv.Fo.02)

Reduceret råprotein til slagtesvin (Sl.Fo.01)

Fasefodring og reduceret råprotein til søer (So.Fo.01)

BAT ifølge Skov- og Naturstyrelsens teknologiliste:

Mere effektiv fodring er et virkemiddel til reduktion af ammoniak

Herning Kommune vurderer, baseret på Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt" og teknologilisten fra Skov- og Naturstyrelsen, at ansøger Morten Bjerre Nielsen anvender bedst tilgængelig teknik indenfor foder på følgende punkter:

- Anvendelse af fasefodring
- Nedsat råprotein i foderet til søer
- Benyttelse af type 1 foderkorrektion for råprotein hos søerne

Herning Kommune vurderer desuden, at for at fodringen af poltene lever op til BAT, bør der som minimum benyttes 2-faset fodring, at der skal tilsættes fytase til foderet samt at fodereffektiviteten så vidt muligt skal forbedres løbende. Der vil blive stillet vilkår til dette.

#### Staldindretning:

SVIN Ifølge BREF er følgende tiltag BAT:

- Spaltegulve, hvor spalterne er af metal eller plastik i stedet for beton.
- Fuldspaltegulv med vacuumsystem til hyppig udmugning.
- Køling af gyllen, gødningsskraber under gulvene, udskylningsrender eller –rør under gulvet er BAT teknik, hvis det findes i forvejen, men kan ikke kræves for nye stalde.
- For diegivende søer bokse med jern- eller plastikgulv og udskylningsssystem under spalterne.

Bat ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

- Køling af gylle i svinestalde. Ammoniakfordampning er afhængig af stalddtype (Sv.St.01)
- Luftrensning med syre. Ammoniakfordampning op til 90 % (Sv.St.03)
- Luftrensning med syre til slagtesvin. (St.02: v2 05-09)
- Svovlsyrebehandling af svinegylle. Ammoniakfordampning 65-70 % (Sv.St.02)
- Svovlsyrebehandling af svinegylle i slagtesvinestalde. Ammoniakfordampning 65-70 % (Sl.St.01: v1 05-09)
- Biologisk luftrensning (Sv.St.04)

Desuden findes der

BAT-byggeblade:

- Drægtighedsstald med delvist spaltegulv samt skraberanlæg og gyllekøling. Ammoniakfordampningen reduceres med 30 % i forhold til delvis spaltegulv uden køling (106.01-51)
- Farestier med delvis spaltegulv. Ammoniakfordampningen reduceres med 50 % i forhold til fuldspaltegulv (106.02-51)
- To-klimastald med delvist spaltegulv til smågrise (106.03-52)
- Slagtesvinestald med delvist spaltegulv med 1/3 spalter. Ammoniakfordampning 15 % i forhold til drænet gulv (106.04-52)
- Slagtesvinestald med delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund. Ammoniakfordampning 40 % ift drænet (106.04-53)

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Herning Kommune vurderer, at delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv ved slagtesvin ikke er tilstrækkelig til at opnå BAT niveau. Dette staldsystem giver en fordampning af ammoniak på 12 %. Herning Kommune har vedtaget, at BAT niveauet skal være et staldsystem med en ammoniakfordampning svarende til 10 %. Såfremt at der benyttes delvis spaltegulv 25-49 %, skal der derfor benyttes yderligere tiltag såsom gyllekøling eller fordertiltag som reducerer ammoniakfordampningen med 2 %. En reduktion på 2 % i ammoniakfordampning svarer til, at man indsætter gyllekøling i 17 % af stalden.

Det samme BAT niveau på 10 % ammoniakfordampning er ligeledes gældende for Løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv. Da staldsystemet ligeledes medfører en ammoniakfordampning på 12 %, skal der også her benyttes yderligere tiltag der reducerer med 2 %.

Staldene fra 2003 er opført som farestald med kassestier og fuldspalter, løbeafdeling med løsgående søer på dybstrøelse og drægtighedsstald med løsgående søer på delvis spaltegulv. Ingen af disse staldsystemer overholder dermed BAT niveauet.

Staldene der er godkendte i 2008, og i denne miljøgodkendelse beteges som værende stalde, der ønskes nyetableret er henholdsvis farestald med kassestier og fuldspalter, løbeafdeling med løsgående søer og dybstrøelse, fravænningsstald med toklimastald, delvis spalter og polte på delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv samt drægtighedsstald med løsgående søer og delvis spalter.

Der er ingen af de "nye" stalde der lever op til BAT niveau. Der etableres dog samtidig gyllekøling i tre ud af de fire nye stalde, med henholdsvis 30 % ammoniakreduktion i farestalden, drægtighedsstalden og 15 % ammoniakreduktion i fravænningsstalden.

For at se om tiltagene med gyllekøling kan opveje det manglende BAT niveau, har Herning Kommune bedt om en ammoniakberegning (BAT beregning), hvor der indtastet BAT staldsystem i samtlige svinestalde, for at kunne forholde sig til, hvorvidt ammoniakemissionen fra det samlede staldanlæg i det ansøgte projekt, kan vurderes at leve op til BAT niveau.

BAT beregningen viser, at ved valg af BAT staldsystemer i samtlige stalde vil den samlede ammoniakemission fra anlægget blive på 5533 kg N/år. Da ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt er på 4917 kg N/år, vurderes det, at anlægget samlet set lever op til BAT.

Herning Kommune vurderer desuden, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

### **Forbrug af vand og energi:**

Ifølge BREF er følgende tiltag BAT:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab

- At man fører regnskab over forbrug af vand og energi, foder samt kunstgødning
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At rengøre stald og inventar medhøjtryksrensere efter hver produktionscyklus.
- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed

**Herning Kommune vurderer**, at Løgagervej 6 lever op til BAT i forhold til vand og energi, da stierne iblødsættes via computerstyret iblødsætningsanlæg før rengøring, der benyttes højtryksrensere ved rengøring af stierne, bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt, der er daglysstyring på belysning, anvendelse af lav-energipærer.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugs-produktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

For at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold er der yderligere stillet vilkår om, at der skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller –konsulent og at bedriften skal tilknyttes Energistyring ”Erhverv” med automatisk fjernaflæsning af el.

### **Opbevaring af husdyrgødning:**

Ifølge BREF er følgende tiltag BAT:

- Stabil og tæt gyllebeholder, der efterses hvert år.
- Omrøring kun lige før tømning.
- Fast låg.
- Flydelag.
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg.
- Placering af markstak langt fra naboer, vandløb og markdræn.
- Mekanisk adskillelse af gyllen.
- Anaerob behandling i et biogasanlæg.
- Aerob behandling af den flydende del.

Bat ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte ”BAT-blade oversigt” er:

- Flydebarrierer (Ge.La.01)
- Overdækning af separationsprodukter (Ge.La.02)
- Forsuring af svine- og kvæggylle (Sl.St.02: v1 05-09 og Ma.St.01: v2 05-09)
- Overdækning (Ge.La.03)
- Gylleseparation (Ge.La.04)

Der er en del BAT tiltag, der er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelsen om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Der kan nævnes:

- Regler for udbringningstidspunktet (forbud mod udbring 200 m fra byområder på weekend- og helligdage).
- Udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at anvende bredspreader til gylle)
- Krav om nedfældning på visse arealer tæt på natur
- Krav om udbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- Krav om efterafgrøder

**Herning Kommune vurderer**, at Løgagervej 6 lever op til BAT, da der er tale om stabile beholdere, føring af 10 års beholderkontrol, føring af logbog, konstant flydelag og gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

### **Udbringning af husdyrgødning:**

Ifølge BREF er følgende tiltag BAT:

- at den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov
- at udbringning af gødning/gylle/dybstrøelse skal ske så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst
- at der anvendes BAT med hensyn til de maskiner, som bruges til udbringning og nedpløjning af husdyrgødningen

- at der ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold det vil sige kølig, fugtig og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Bat ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

- Nedfældning i afgrøder (Ge.Ud.01)
- Forsuring af svine- og kvæggylle (Sv.St.01 og Ma.St.01)

**Herning Kommune vurderer**, at BAT er overholdt i forhold til det ansøgte projekt, da ansøger afbalancerer mængden af gødning til afgrødernes forventede behov i forhold til kvælstof, fosfor m.v., husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og desuden udbringes husdyrgødning under hensyn til de generelle regler og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab.

#### **Samlet vurdering:**

Herning Kommune vurderer, at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, rene teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Der er i denne godkendelse gjort en særlig indsats for BAT på staldindretning ved, at der etableres gyllekølingsanlæg i forbindelse med etableringen af de nye stalde. Desuden benyttes type 1 foderkorrektion. Det vurderes, at de valgte teknologier samlet lever op til BAT-niveauet for § 12 som defineret i BREF-dokumentet.

# Miljøteknisk beskrivelse

## Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Ejer: Morten Bjerre Nielsen, Løgagervej 6, 7550 Sørvad  
Ejendommens adresse: Løgagervej 6, 7550 Sørvad  
Telefon: 97438733/ 40451033

Starttidspunkt for byggeriet:  
Sluttidspunkt for byggeriet: senest 2 år fra meddelelsesdato  
Starttidspunkt for driften: senest 2 år fra meddelelsesdato

Ca. 6 mdr. efter forventet starttidspunkt for driften forventes produktionen at være på den ansøgte belægning.

Morten Bjerre Nielsen har søgt Herning Kommune om tilladelse til udvidelse af den eksisterende svineproduktion på bedriften Løgagervej 6, 7550 Sørvad.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 234,30 DE i svin til 314,41 DE i svin. Produktionen i den ansøgte drift vil bestå af 1150 årssøer, 3500 smågrise (7,5-35 kg) og 1000 polte (35-105 kg). Den ansøgte udvidelse omfatter desuden opførelse af 4 nye stalde på i alt 3822 m<sup>2</sup> i tilknytning til de eksisterende stalde fra 2003.

Alle eksisterende stalde der er ældre end fra 2003, vil blive nedrevet.

## Oplysninger om ejendommens placering

Ejendommen Gl. Refning ligger i et landbrugsområde cirka 1,1 km syd for Sørvad, der er nærmeste byzone, ca. 4,5 km sydøst for Vind der er nærmeste samlede bebyggelse og ca. 392 m fra nærmeste nabobeboelse Løgagervej 3, se bilag 1.

De generelle afstandskrav som anført i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 8 overholdes til nybyggeri: 25 meter til ikke-almene vandforsyningsanlæg, 50 meter til almene vandforsyningsanlæg, 15 meter til søer, vandløb og dræn, 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej, 25 meter til nærmeste levnedsvirksomhed, 15 meter til beboelse på samme ejendom, 30 meter til naboskel og 50 meter til nabobeboelse.

Afstandskravene fra eksisterende staldbygninger eller gyllebeholdere er ikke alle overholdt i henhold til naboskel og privat fællesvej.

Afstandsforhold fra ejendommens dyrehold til nærmeste byzone og samlet bebyggelse:

Byzone	Ca. 1,1 km
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 4,5 km

Afstandsforhold fra eksisterende staldbygninger og gyllebeholdere:

Nærmeste nabo	Ca. 392 m
Naboskel	Ca. 20 m fra gyllebeholder nær stalde
Fælles vandindvindingsanlæg	> 50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 33 m fra gyllebeholder på åben mark
Vandløb (herunder dræn) og søer	> 15 m
Offentlig vej, privat fællesvej	Ca. 15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m
Beboelse samme ejendom	Ca. 50 m

Afstandsforhold fra nye staldbygninger:

Nærmeste nabo	Ca. 395 m
Naboskel	Ca. 50 m
Fælles vandindvindingsanlæg	> 50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 175 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	> 15 m
Offentlig vej, privat fællesvej	Ca. 30 m

Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m
Beboelse samme ejendom	Ca. 110 m

Gyllebeholderen som er opført i 2005 ligger 5 m fra grusvej vest for anlægget Løgagervej 6. Grusvejen er privat vej og det lovmæssige afstandskrav er dermed ikke gældende. Desuden ligger der ingen ejendomme eller anden mands arealer langs vejen.

Gyllebeholderen der ligger for tæt på naboskel er fra 1999. På daværende tidspunkt var afstandskravet til naboskel på 15 m. Dette er derfor stadig gældende, og afstandskravet til naboskel fra eksisterende stalde/gylleholdere er overholdt.

### Landskabelige hensyn

Husdyrbruget Gl. Refning på Løgagervej 6 ligger i særligt værdifuldt landskabsområde ifølge Herning Kommuneplan 2009 – 2020.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. En del markskel er markeret med levende hegn.

Placeringen af de nye staldanlæg er blandt andet bestemt af produktionen på ejendommen. De nye stalde vil blive opført i tilknytning til staldene som er opført i 2003. De ældste stalde vil blive nedrevet, således at de ikke vil komme til at fremstå som faldefærdige og skæmmende.

I forhold til nabobeboelse er ejendommen Løgagervej 6 afskærmet ved læhegn både fra nord, syd, øst og vest.

Ejendommen Gl. Refning ligger udenfor beskyttelseslinjer og fredede områder.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er udenfor geneafstanden.

### Staldanlæggets indretning

Bygninger og anlæg og dermed grundplan m.v. fremgår af vedlagte beliggenhedsplan (bilag 2).

Ejendommens staldanlæg er i nudrift på 6100 m<sup>2</sup>. Dertil kommer diverse halmlager, tørreri og maskinhus på i alt 2225 m<sup>2</sup>. Den ansøgte udvidelse omfatter nyanlæg, idet der ønskes opført nye svinestalde på i alt 3822 m<sup>2</sup> i tilknytning til staldene fra 2003.

Når den ansøgte udvidelse er gennemført vil de gamle og utidssvarende staldanlæg blive nedrevet og den samlede besætning vil her efter forefindes i 2003-staldene og i det ansøgte staldbyggeri.

Stuerhus og ældre staldanlæg på Gl. Refning fremstår i røde teglsten med eternittag, mens nyere (2003) og planlagte staldanlæg er opført i elementer med norsk marmor og sort eternit.

Ventilationssystemet i planlagt byggeri såvel som byggeriet fra 2003 er henholdsvis naturlig ventilation og en kombination af vægventiler og guldugning. I fravænningsstald er der etableret kombidiffus ventilation.

Antal dyr og antal DE for ansøgt produktion i de forskellige staldanlæg og beskrivelse af staldindretningen:

Staldafsnit	Dyrehold	Antal dyr	Antal DE	Staldindretning	Antal stipladser
Farestald	Årsso	575	40,51 DE	Kassestier, fuldspaltegulv	168
Løbeafdeling	Årsso	95	15,51 DE	Løsgående, dybstrøelse	100
Drægtighedsstald	Årsso	360	58,77 DE	Løsgående, delvis spalter	360
Ny farestald	Årsso	575	40,51 DE	Kassestier, fuldspaltegulv, 30 % gyllekøling	168
Ny løbeafdeling	Årsso	95	15,51 DE	Løsgående, dybstrøelse	100
Ny fravænningsstald	Smågrise 7,5 - 35 kg Slagtesvin 35-105 kg	3500	19,48 DE	2klimastald, delvis spaltegulv Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv, 15 % gyllekøling	600
		1000	26,17 DE		200
Ny drægtighedsstald	Årsso	600	97,95 DE	Løsgående, delvis spaltegulv, 30 % gyllekøling	590
<b>I alt</b>	-	-	<b>314,41DE</b>	-	

I tabellen nedenfor er der noteret hvor ofte der rengøres og desinficeres i de forskellige stalde.



Stalde	Hyppighed af rengøring og desinficering
Eksisterende og ny farestald	Hver 3. uge i halvdelen af staldanlæg
Eksisterende og ny løbeafdeling	1 gang årlig
Eksisterende og ny drægtighedsstald	1/6 af staldanlægget vaskes hver 3. uge
Ny fravænningsstald	Hver 6. uge i 25 % af staldanlægget.

I 2003 staldanlæggene og i den planlagte udvidelse er ventilationssystemet planlagt som henholdsvis naturlig ventilation og en kombination af vægventiler og gulvudsugning. I fravænningsstald er der kombidiffus ventilation.

## Foder

Der opbevares maksimalt 2000 tons korn i foderlade og gastæt silo.

## Lysforhold

Der er udendørsbelysning (lavenergipærer) ved stalde og befæstede arealer. Placeringen af lyskilderne er markeret på bilag 3. Ansøger oplyser, at lyskilderne er i funktion i døgnets mørke timer og at han ikke vurderer dem til at have nogen fjernvirkning der kan være til gene for naboer.

## Ressourceforbrug

I bedriften anvendes hovedparten af den forbrugte elektricitet til foderforarbejdning, gyllepumpning og belysning/ventilation.

I markbruget anvendes el primært til markvanding. Der anvendes her årligt ca 55.000 Kwh.

Årligt elforbrug ekskl. markvanding ved nudrift er på 285.000 kWh. Forbruget forventes at falde til ca.200.000 kWh i ansøgt drift. Det forventede markante fald i forbruget skyldes, at de ældre stalde med mekanisk ventilation nedrives og erstattes af nye anlæg med primært naturlig ventilation.

Det årlige forbrug af dieselolie er 30.000 liter i nudrift. Forbruget af dieselolie forventes ikke øget i ansøgt drift. Dieselolie anvendes til drift af traktorer og andre motoriserede køretøjer.

Der er et Skelhøje halmfyr til opvarmning af stalde og stuehus.

En beskrivelse af de energibesparende tiltag på ejendommen kan ses under afsnitte "BAT- valgte virkemidler".

Det forventede energiforbrug efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Årligt forbrug	Før	Efter
Diesel olie (l)	30.000	30.000
Elforbrug (kwh) (incl. markvanding)	340.000	255.000
Halm (ton)	70	120

Stald og stuehus på Løgagervej 6 forsynes med vand fra egen boring. Husdyrbrugets samlede årlige vandforbrug i nudrift er ca. 104.050 m<sup>3</sup> og i den ansøgte produktion forventes den at være 105.400 m<sup>3</sup>. Ud af det samlede vandforbrug i ansøgt drift vil 4600 m<sup>3</sup> blive forbrugt som drikkevand, 100.000 m<sup>3</sup> til markvanding og 800 m<sup>3</sup> til vaskevand.

En beskrivelse af de vandbesparende tiltag på ejendommen kan ses under afsnitte "BAT- valgte virkemidler".

## Husdyrgødning

**Efter udvidelsen produceres der:**

Gødningstype	DE – Svin
Svinegylle Løgagervej 6	283,39
Dybstrøelse	31,02
Svinegylle Løgagervej 26	71,70
<b>I alt</b>	<b>386,11</b>

**Efter udvidelsen tilføres der:**

Gødningstype	DE	Afgiver
Afsat ved afgræsning	12,40	Deer-Farming v/ Benny Jensen Løgagervej 30

		7550 Sørvad
Afgasset biomasse	154,00	Østergård Svineproduktion A/S Tiphedevej 2 7480 Vildbjerg
Svinegylle	20,50	Ukendt pt.
I alt	<b>186,9</b>	-

Den årlige produktion af svinegylle på Løgagervej 6 vil i ansøgt drift være 283,39 DE, som afsættes på ejendommens udbringningsarealer. Derudover produceres der 71,70 DE svinegylle på Løgagervej 26, som ligeledes ejes af ansøger Morten Bjerre Nielsen, som ligeledes afsættes på udbringningsarealerne der indgår i denne godkendelse. Yderligere bliver der tilført gylle til arealerne svarende til 186,9 DE. Det vil sige, at der afsættes 573,01 DE gylle på husdyrbrugets egne udbringningsarealer.

På Løgagervej 6 vil der være en årlig produktion af gylle på cirka 7.346 m<sup>3</sup> på ejendommen. Derudover er der en gylleproduktion på Løgagervej 26 på cirka 2.091 m<sup>3</sup>. Ansøger ejer gyllebeholdere på ejendommene Løgagervej 6, Løgagervej 26 og Vognstrupvej 52 A. Samtlige gyllebeholdere benyttes til opbevaring af den producerede gylle. Den samlede årlige gylleproduktion på både Løgagervej 6 og Løgagervej 26 er på cirka 9437 m<sup>3</sup> incl. rengøringsvand, regnvand til gyllebeholdere samt drikkevandsspild. Dette svarer til en gennemsnitlig månedlig produktion på cirka 786 m<sup>3</sup>. Kravet til lagerkapacitet er på 9 måneder. Da den samlede lagerkapacitet på 7100 m<sup>3</sup> svarer til 9 måneder (7100 m<sup>3</sup>/786 m<sup>3</sup>) for de to ejendomme, er opbevaringskapaciteten overholdt.

Opbevaringskapacitet for gylle på ejendommene:

Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m <sup>3</sup>	Lagerandel %
Gyllebeholder nr. 1 på Løgagervej 6 (åben mark)	2005	-	2500	44
Gyllebeholder nr. 2 på Løgagervej 6	1994	2005	1500	26
Gyllebeholder nr. 4 på Løgagervej 26	2000		2100	6
Gyllebeholder nr. 5 på Vognstrupvej 52 A	1986	2006	400	5
Gyllebeholder nr. 6 på Vognstrupvej 52 A	1995	2006	600	7
I alt	-	-	<b>7100</b>	<b>100</b>

Begge gyllebeholdere på Løgagervej 6 har dykket indløb. Gyllebeholderne er bygget uden fast overdækning. Gyllen i de to gyllebeholdere er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnligt og resultatet skrives ind i en logbog. Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.

Udover de to gyllebeholdere på Løgagervej 6, der er noteret i det ovenstående skema, er der desuden en tredje gyllebeholder. Gyllebeholderen er på ca. 700 m<sup>3</sup> og opført i 1984. Den har sidst haft beholderkontrol i 1998. Herning Kommune har anmodet ansøger om at anmelde beholderen til beholderkontrol i 2008. Efterfølgende er der lavet en aftale om, at beholderen vil blive taget ud af drift, og gyllebeholderen indgår derfor ikke som opbevaringskapacitet.

Påfyldning af gyllevogne foregår med en traktorpumpe med timer, som monteres på gylletanken ved pumpning og fjernes efterfølgende, således undgås spild af flydende husdyrgødning. Traktorpumpen bruges ved alle gyllebeholdere. I forbindelse med drift af husdyrbruget er det særligt i forbindelse med pumpning og håndtering af gylle, der kan opstå uheld som kan have miljømæssige konsekvenser.

Gyllen nedfældes under normale omstændigheder på sort jord, og udbringes normalt med slæbeslanger til vintersæd og græs. Såfremt at der udbringes gylle med slæbeslange på sort jord nedharves den indenfor 2 timer.

På årsplan produceres der desuden ca. 575 m<sup>3</sup> dybstrøelse. Ansøger oplyser, at der ikke benyttes markstakke. En gang årligt rengøres løbestalden og dybstrøelsen køres direkte på mark og pløjes ned.

## Harmoniregler

### Landbrugsjord til rådighed:

	Ansøgt produktion
Ejede og forpagtede	409,41 ha
Aftale	0,00 ha

I alt	409,41 ha
-------	-----------

### Harmoniarealet

Med en belastning på 1,4 DE pr. ha og en besætning på 314,41 DE på Løgagervej 6 plus 71,70 DE på Løgagervej 26 samt 186,9 DE der bliver tilført er harmoniarealet beregnet til cirka 409,29 ha. Hermed er kravet til harmoniarealet opfyldt. Der modtages ikke slam eller andet affald til udspreddning på udbringingsarealet.

### Transport

Til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel i forbindelse med transport af husdyrgødning, foder, brændstof, ind- og udlevering af svin før og efter ændring af dyrehold ændres ikke i forhold til offentlig vej. Internt på bedriften vil arbejdskørsel fremover blive samlet omkring de nye bygninger.

Kørsel vil kunne forekomme på alle befæstede arealer omkring bygningerne alt efter art og type. På bilag 3 ses ejendommens befæstede arealer og dermed adgangsveje.

Støjbelastningen i forbindelse med transport vil primært være i form af støj fra traktorer, mejetærskere og lastbiltransport. Tidsrum for transport vil normalt være inden for normal arbejdstid, dog kan der i korte perioder under høst og tilsåning forekomme transporter uden for normal arbejdstid.

Transportvej af husdyrgødning til udspreddingsarealerne fremgår af bilag 11. Nærmeste tæt beboede område er Sørvad.

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet sker der en øget gylletransport, da der produceres mere gylle. I nedenstående tabel er der foretaget en vurdering af, hvilken betydning udvidelsen af produktionen vil få for transporter til og fra ejendommen.

	Inden udvidelse	Efter udvidelse
Transport af gylle	250	360
Foder (indkøbt foder)	24	24
Diesel afleveres	10	10
Transport af husdyr til og fra ejendommen	100	70
DAKA	104	104
<b>I alt</b>	<b>488</b>	<b>568</b>

### Skadedyr

Der udføres skadedyrsbekæmpelse med henblik på at sikre hensynet til omkringliggende nabobeboelser.

Fluer bekæmpes med gyllefluer og snyltehvepse, som indkøbes ca. 7 gange årligt. Mus og rotter bekæmpes via abonnementsordning på Mortalin.

### Affald

Affald fra produktionen på ejendommen omfatter døde dyr, spildolie, medicinrester, desinfektionsmidler, emballage og plastic.

Almindeligt erhvervsaffald som emballage og plastic bortskaffes via containerordning.

Metalaffald sælges til jernhandler.

Halmaske iblandes gyllen hvorved der sikres både genanvendelse til gødningsformål og fordeling over hele udspreddingsarealet.

### Farligt affald

Rester af medicin, kanyler og hætteglas opsamles i egen beholder og afleveres enten via dyrlæge eller til kommunal modtageplads.

Al service af maskiner foregår på autoriseret værksted. Der opsamles kun beskedne mængder spildolie fra værksted, som opbevares i 50 l metaltrømler som afhentes af olieleverandør.

Der forekommer generelt kun små mængder kemikalieaffald, som i givet fald bortskaffes via den kommunale genbrugsstation. Der er kun tom rengjort emballage, som afleveres i egen industricontainer.

Både olie- og kemikalieaffaldsoplaget er placeret i maskinhus.

## Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA. Placering af afhentningsplads og kølecontainer til selvdøde smågrise fremgår af bilag 2.

## Olie

Traktordiesel opbevares i halmhus/tørreri i 4000 l tank fra 2007. Der anvendes ikke andre tanke i driften.

## Spildevand

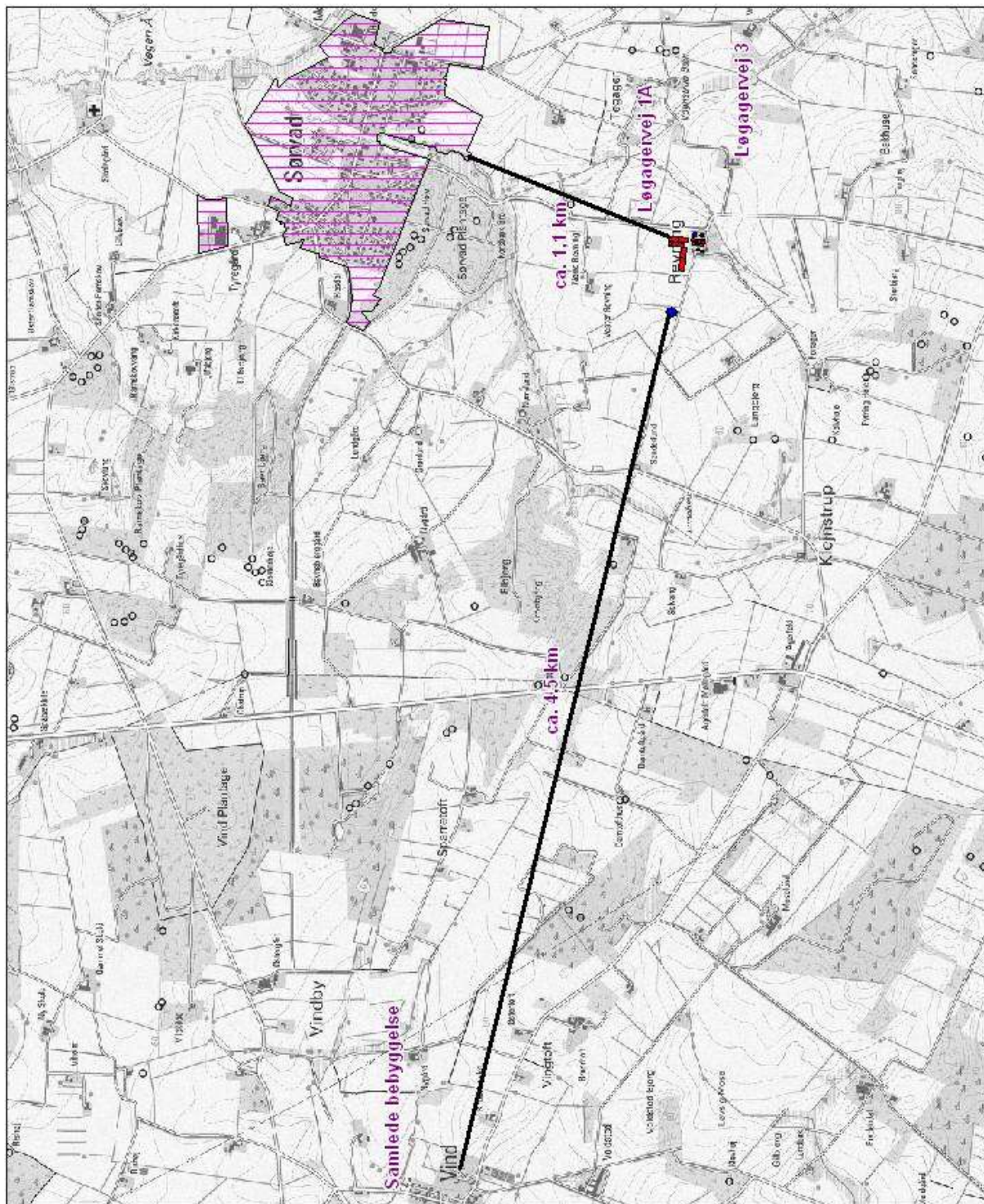
Rengøringsvand fra staldanlæg bliver ca. 750 m<sup>3</sup>/år og vand fra vaskepladser bliver ca. 50 m<sup>3</sup>/år. Vaske og rengøringsvand tilledes til beholdere med flydende husdyrgødning og er indregnet som en del af kapacitetsbehovet. Vand fra fylde/vaskeplads (ca. 50 m<sup>3</sup>) tilledes beholderen på 1500m<sup>3</sup>





Sanitært spildevand fra driftsbygninger tilledes sivedræn.

I nedenstående tabel er der foretaget en vurdering af, hvilken betydning udvidelsen af produktionen vil få for spildevand på ejendommen.

Art	Mængde m <sup>3</sup> Nudrift	Mængde m <sup>3</sup> Ansøgt	Heraf til gyllebeholder	Heraf til andre steder
Rengøringsvand	Ikke oplyst	750	750	0
Vaskeplads	Ikke oplyst	50	50	0

# Bilag 1: Den geografiske placering af ejendommen Løgagervej 6



	Titel: Miljøgodkendelse Henning Kommune	Adresse: 101806 Vnr ref.: Filnavn: Udgift af: Dato: marts 2010	<b>Signaturforklaring:</b>  Gyllebeholder  Staldanlæg  Byzone	Kortskala (A4): 1:27.000
	Bilag 1: Geografisk placering af ejendommen			Bilag 1
ALECTIA - Skovhøjvej 14 - 2015-04-10 By - 1 - Tel.: +45 44 66 88 88 Fax: +45 44 66 88 11 - mail@alectia.com				

## Bilag 2: Bygningsoversigt af ejendommen Løgagervej 6



### Beliggenhedsplan, bilag 2 2007

Morten Bjerre Nielsen  
Løgagervej 6  
7550 Sørvad

Dato: 10-07-07  
Tid: 14-33-04

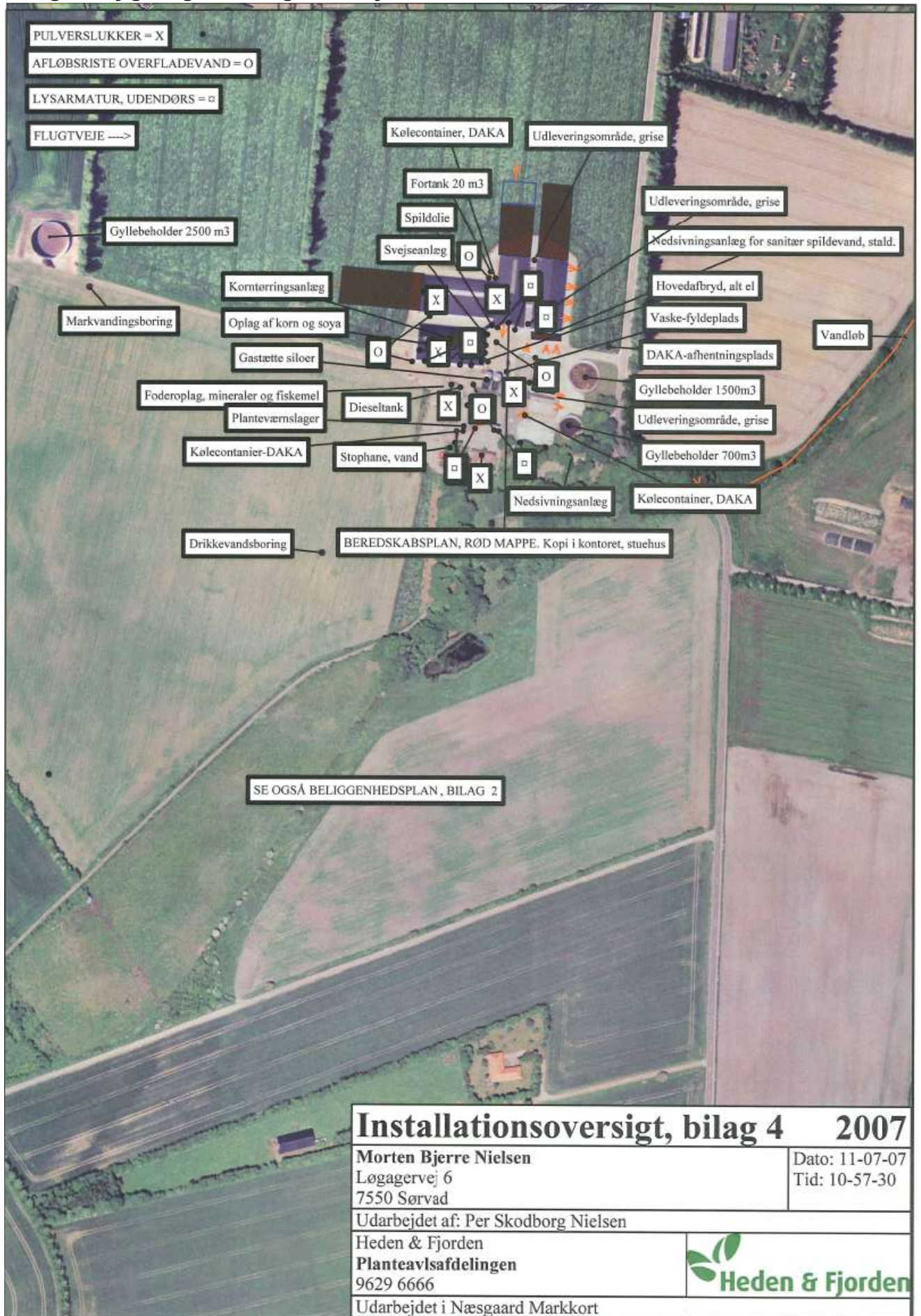
Udarbejdet af: Per Skodborg Nielsen

Heden & Fjorden  
Planteavlsafdelingen  
9629 6666



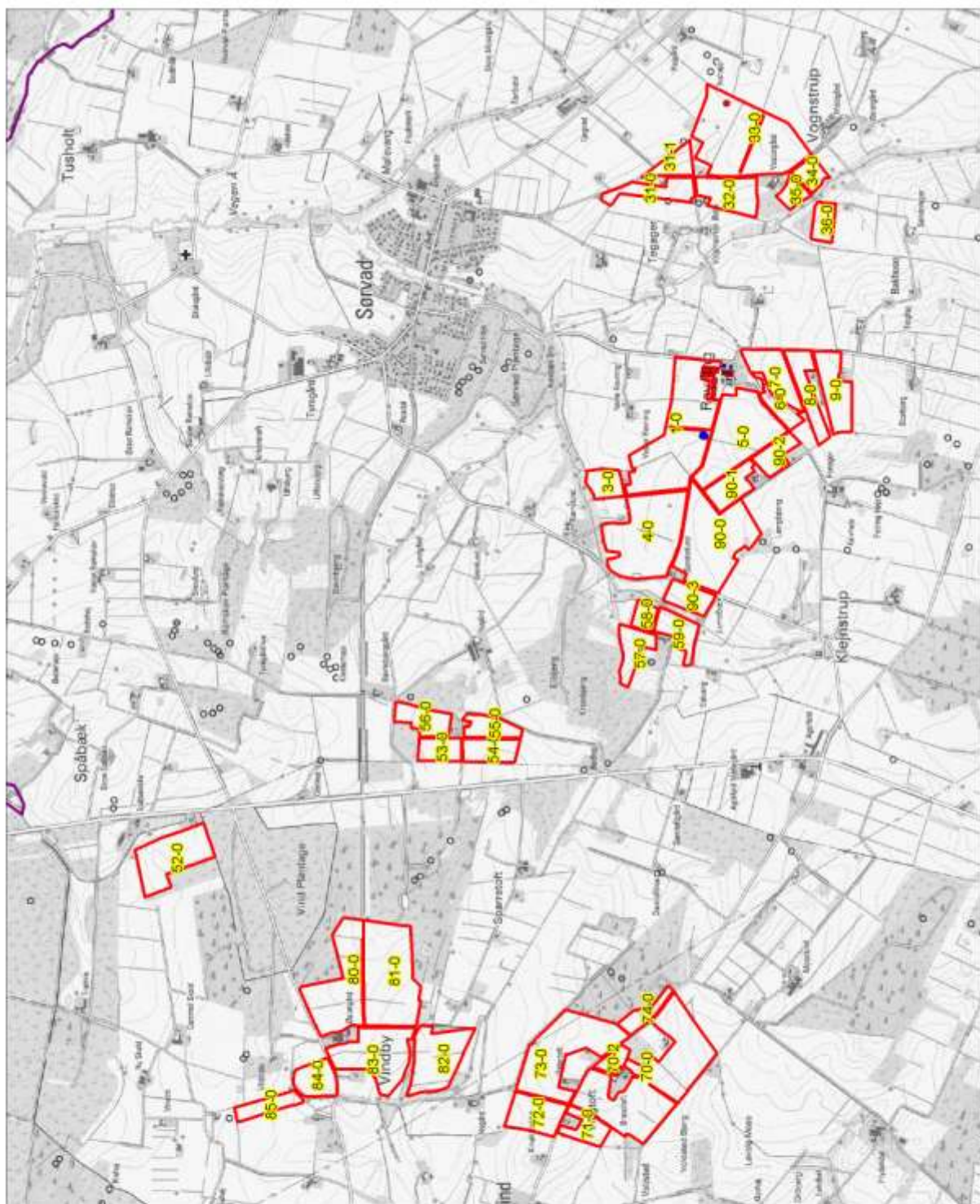
Udarbejdet i Næsgaard Markkort






### Bilag 3: Bygningsoversigt med lyskilder



<b>Installationsoversigt, bilag 4 2007</b>	
Morten Bjerre Nielsen Løgagervej 6 7550 Sørvad	Dato: 11-07-07 Tid: 10-57-30
Udarbejdet af: Per Skodborg Nielsen	
Heden & Fjorden Planteavlsafdelingen 9629 6666	 <b>Heden &amp; Fjorden</b>
Udarbejdet i Næsgaard Markkort	

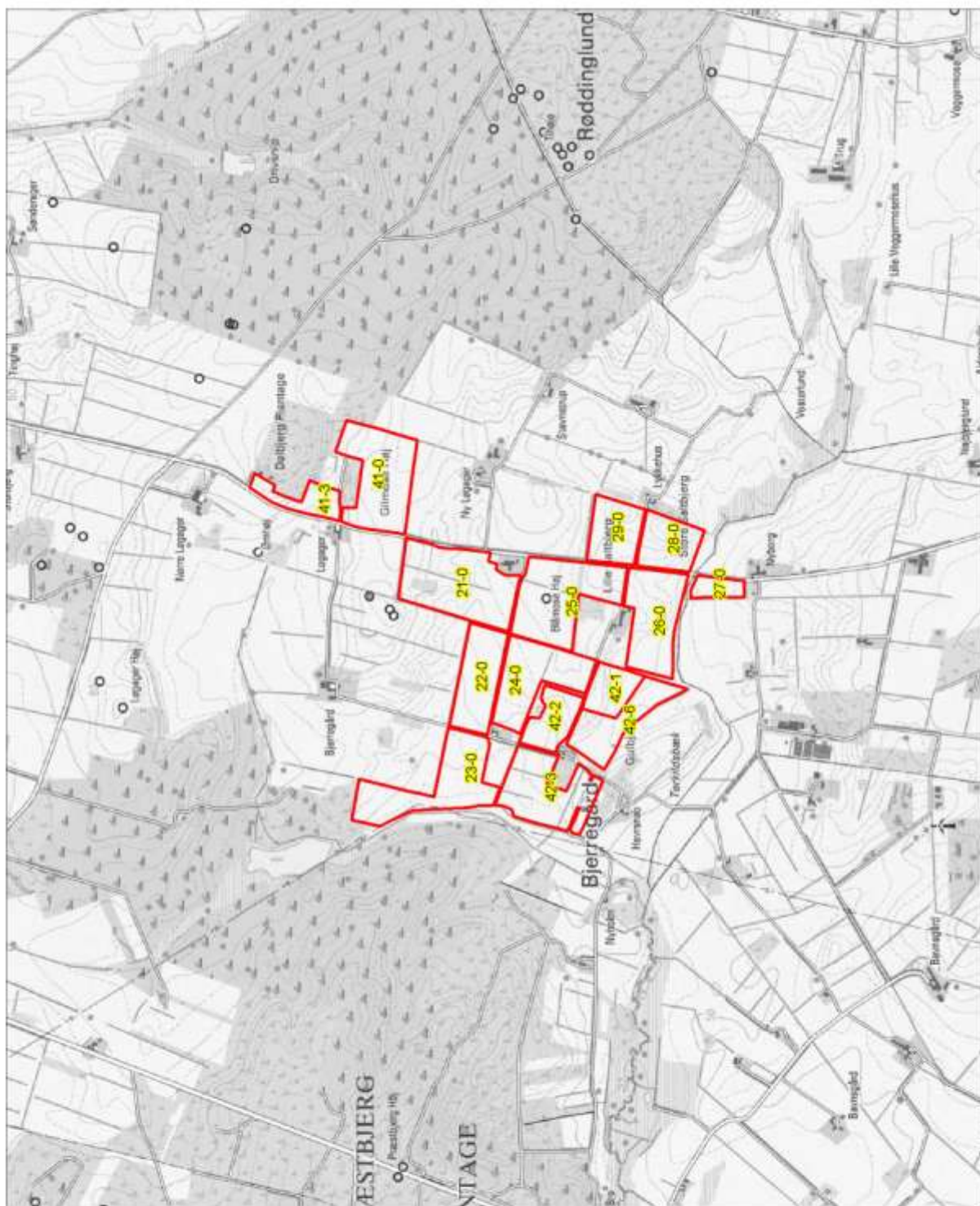
# Bilag 4a: Oversigt over alle ejede- og forpagtede udbringningsarealer








	<b>Titel:</b> Mjølgedæmninger Herring Kommune	<b>Adresse:</b> Loggøvej 6, 7550 Sonvad <b>Vnr ref:</b> 101606 <b>Flisavn:</b> bilag4a_arealer wor <b>Udført af:</b> kara <b>Dato:</b> 10. marts 2010	<b>Signaturforklaring:</b>				<b>Kortskala (A4):</b> 1:30.000
			 Kommunegrænse	 Udbringningsarealer	 Opbevaringslagre	 Stadsafsnit	
<b>Bilag 4a:</b> Arealer (nord)			<small>ALECTIA - Danmarksgrænse 00 - D:\020\Wg\1_Til - 463010 000                  Fax: 46 910 1001 - www.ALECTIA.com</small>				

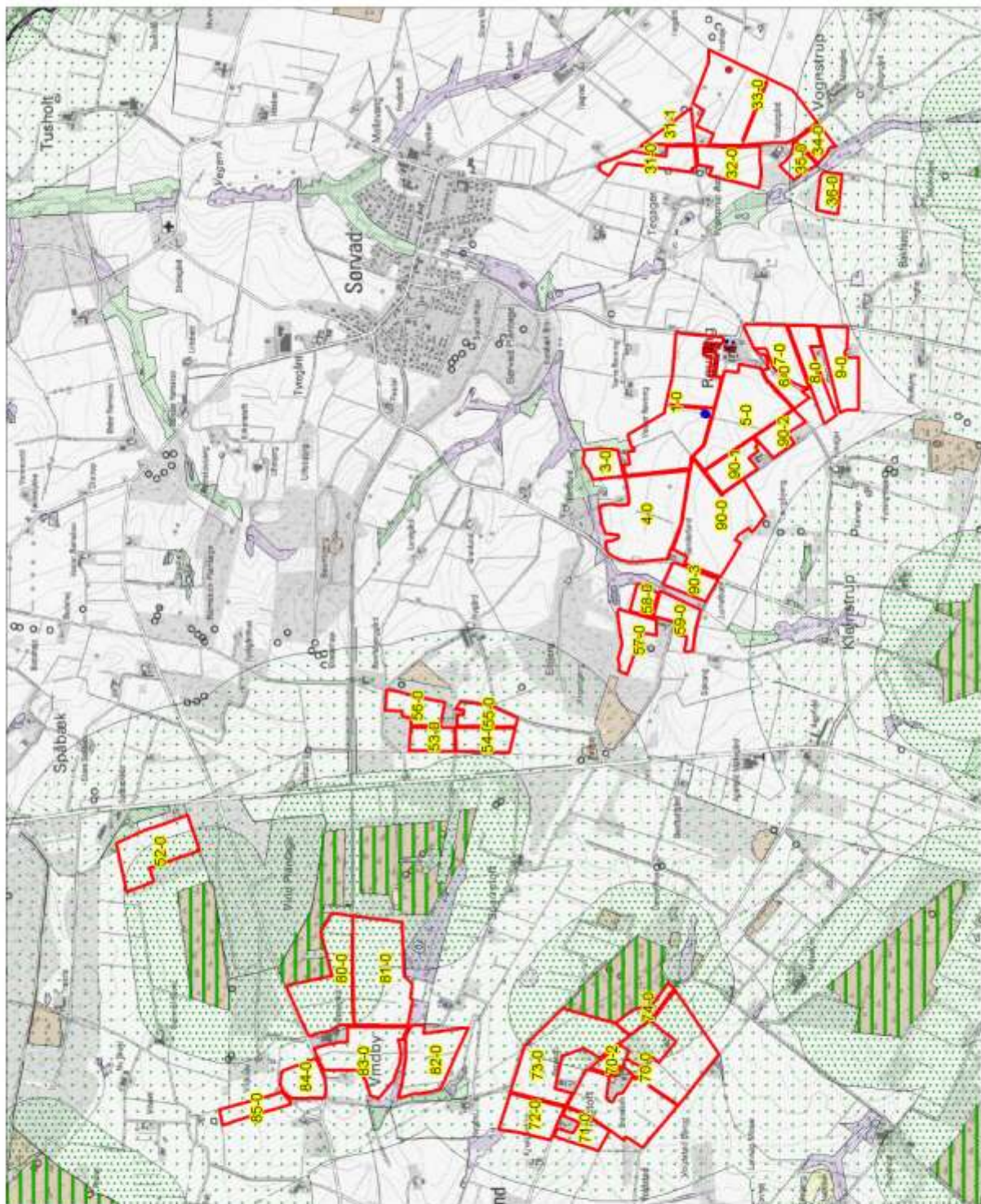



## Bilag 4b: Oversigt over alle ejede- og forpagtede udbringningsarealer



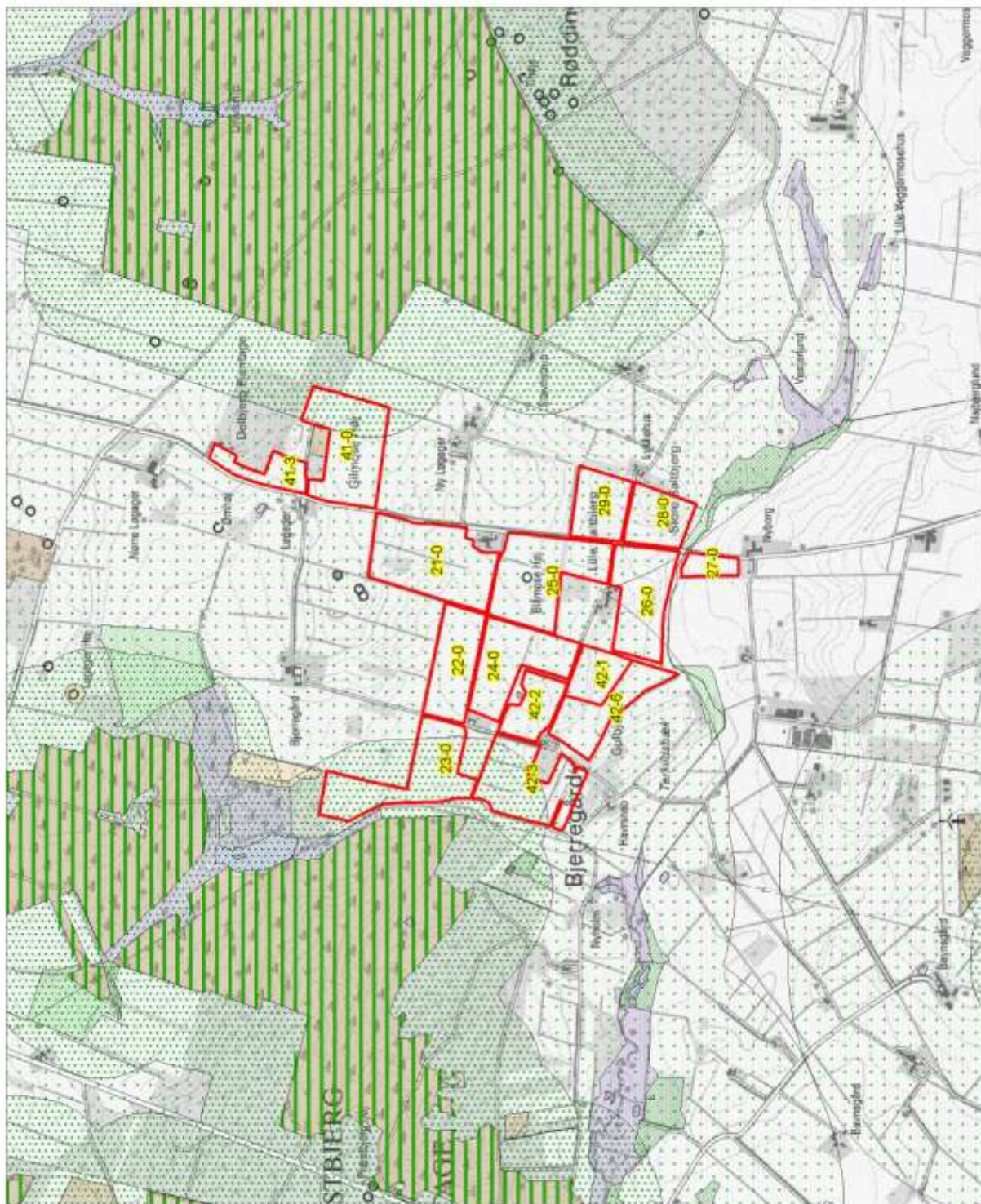
	<b>Titel:</b> Miljøopkøbsplan Herring Kommune	<b>Signaturforklaring:</b>  Kommunegrænse  Udbringingsarealer  Opbevaringslagre  Stadsafsnit	<b>Kortskala (A4):</b> 1:20.000
	<b>Adresse:</b> Loggøvej 6, 7550 Sømdal <b>Vnr ref:</b> 101806 <b>Finavn:</b> bligg50_arealer wor <b>Udført af:</b> kara <b>Dato:</b> 10. marts 2010		
<small>ALECTIA - Danmarks største GIS- og GIS-udviklingsfirma                  Fax: +45 813 1331 - www.ALECTIA.com</small>			


# Bilag 5a: Udbringningsarealer i forhold til § 3 og § 7 naturområder



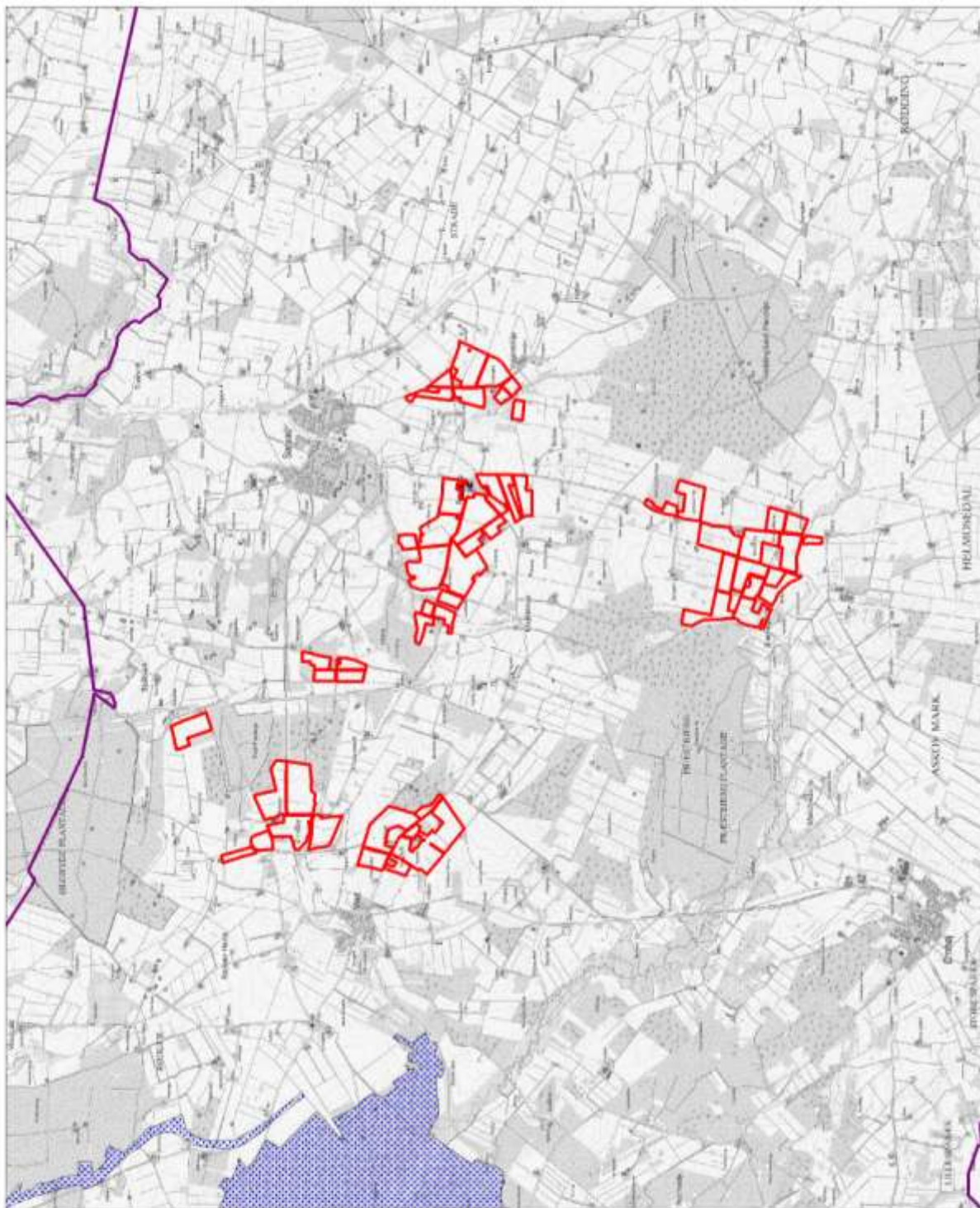
	<b>Titel:</b> Miljøoplysninger Hjerring Kommune	<b>Adresse:</b> Loggøvej 6, 7550 Sørvad <b>Vnr ref.:</b> 101808 <b>Flarenr.:</b> bligbla_natur_wor <b>Udført af:</b> kara <b>Dato:</b> 10. marts 2010
	<b>Signaturforklaring:</b>	<b>§3-beskyttet natur:</b> Eng Heide Mose Overdrev Sø Strandeng
<b>§7-beskyttet natur:</b> Beskyttet hejlelover Beskyttet højmoser Beskyttet løbelses Bufferzone I (300 m) Bufferzone II (1000 m)	Opbevaringslagre Staldafsnit Arealer	<b>Kortskala (A4):</b> 1:30.000
<b>Bilag 5a:</b> <b>§3 og §7 beskyttet natur</b>		ALECTIA - Danmarksgrænse 10 - Drøbakvej 1, Tel. +45 810 1000 Fax. +45 810 1001 - www.ALECTIA.com







# Bilag 5b: Udbringningsarealer i forhold til § 3 og § 7 naturområder



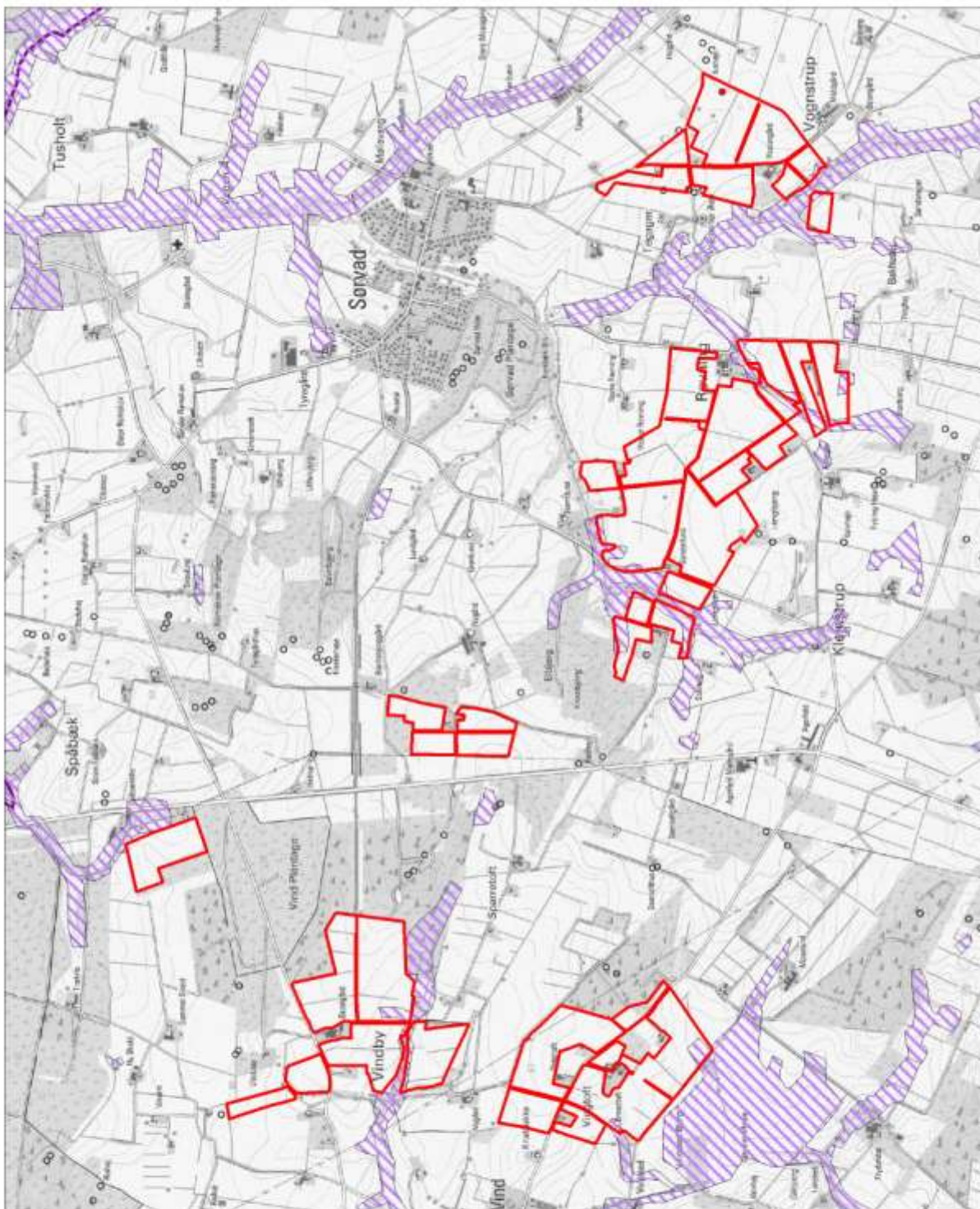
	<b>Titel:</b> Miljøoplysninger Høng Kommune	<b>Adresse:</b> Løgsøvej 6, 7550 Sømdal <b>Vnr ref.:</b> 101808 <b>Flisavn:</b> bligbo_natur_wor <b>Udført af:</b> kara <b>Dato:</b> 10. marts 2010	<b>Signaturforklaring:</b>	<b>§3-beskyttet natur:</b> Eng Heide Mose Overdrev Sø Strandeng	<b>§7-beskyttet natur:</b> Beskyttet hejleover Beskyttet højmoser Beskyttet løbende Bufferzone I (300 m) Bufferzone II (1000 m)	Opbevaringslagre Staldafsnit Arealer	<b>Kortskala (A4):</b> 1:20.000	<b>Bilag 5b:</b> <b>§3 og §7 beskyttet natur</b>	ALECTIA - Danmarks største Fax: +45 813 1001 - www.ALECTIA.com
	(Empty space for signature)	(Empty space for signature)	(Empty space for signature)	(Empty space for signature)	(Empty space for signature)	(Empty space for signature)	(Empty space for signature)	(Empty space for signature)	(Empty space for signature)

## Bilag 6: Udbringningsarealer i forhold til nærmeste Natura 2000 område



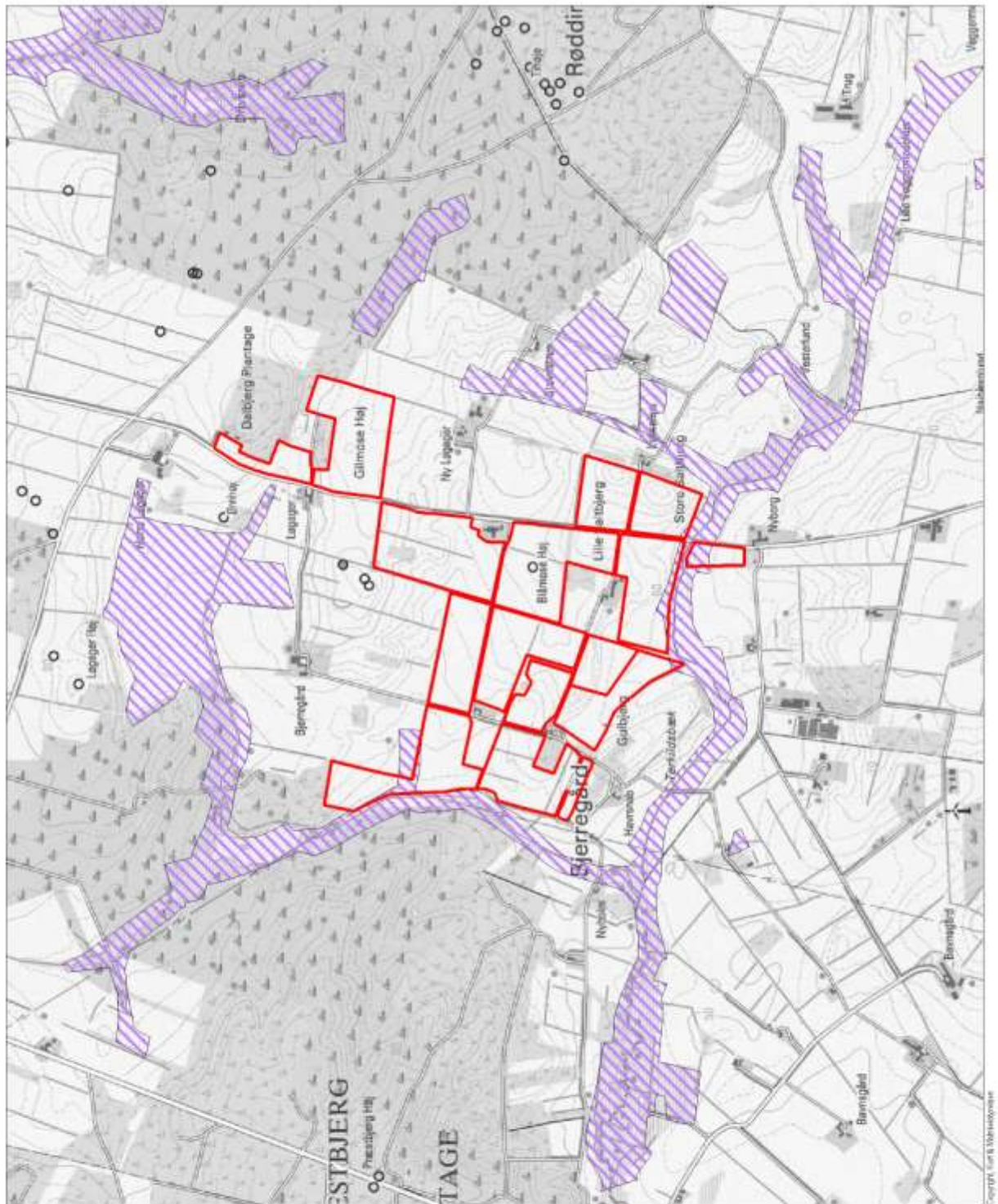
	<b>Titel:</b> Miljøgodkendelser Herring Kommune	<b>Signaturforklaring:</b>  EF-habitatområde  Ramsar-område  EF-fuglebeskyttelses-område  Kommunegrænse  Arealer	<b>Kortskala (A4):</b> 1:50.000
	<b>Adresse:</b> Løngagervej 6, 7550 Sønsvad <b>Vor ref.:</b> 10/1606 <b>Filnavn:</b> blag6_natura2000_wor <b>Udleveret af:</b> kare <b>Dato:</b> 10. marts 2010		<b>Bilag 6:</b> <b>Natura 2000</b>









# Bilag 7a: Udbringningsarealer i forhold til fosfor- og nitratklasser



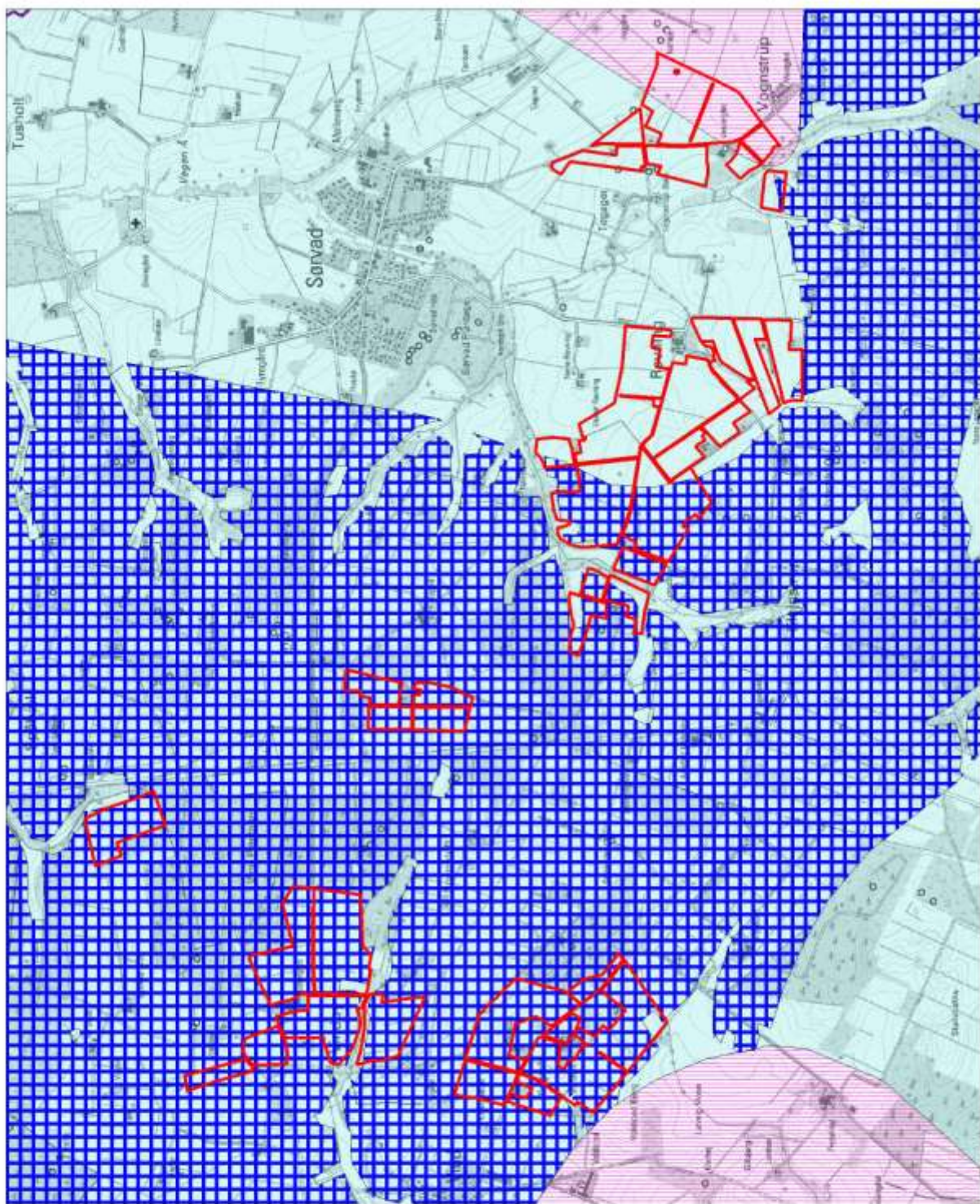
<h1 style="color: green; margin: 0;">ALECTIA</h1> <p><b>Titel:</b> Miljøoplysninger Herring Kommune</p> <p><b>Adresse:</b> Løgsgavevej 6, 7550 Sørvad</p> <p><b>Vir rel.:</b> 101808</p> <p><b>Filenavn:</b> bilag7a_fosfor_nitrat_wor</p> <p><b>Udført af:</b> kara</p> <p><b>Dato:</b> 10. marts 2010</p>	<p><b>Signaturforklaring:</b></p> <p><b>NITRATKLASSER:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li> Nitratklasse I</li> <li> Nitratklasse II</li> <li> Nitratklasse III</li> </ul> <p> Fosforklasse I og III</p> <p> Fosforklasse II</p> <p> Kommunegrænse</p> <p> Arealer</p>	<p><b>Kortskaala (A4): 1:30.000</b></p> <p><b>Bilag 7a: Fosfor og nitrat</b></p> <p><small>ALECTIA - Danmarksgrænset 10 - DK-5050 Vibjerg - Tlf. +45 8110 1000 Fax: +45 8110 3331 - www.ALECTIA.com</small></p>
---	---	---

## Bilag 7b: Udbringningsarealer i forhold til fosfor- og nitratklasser



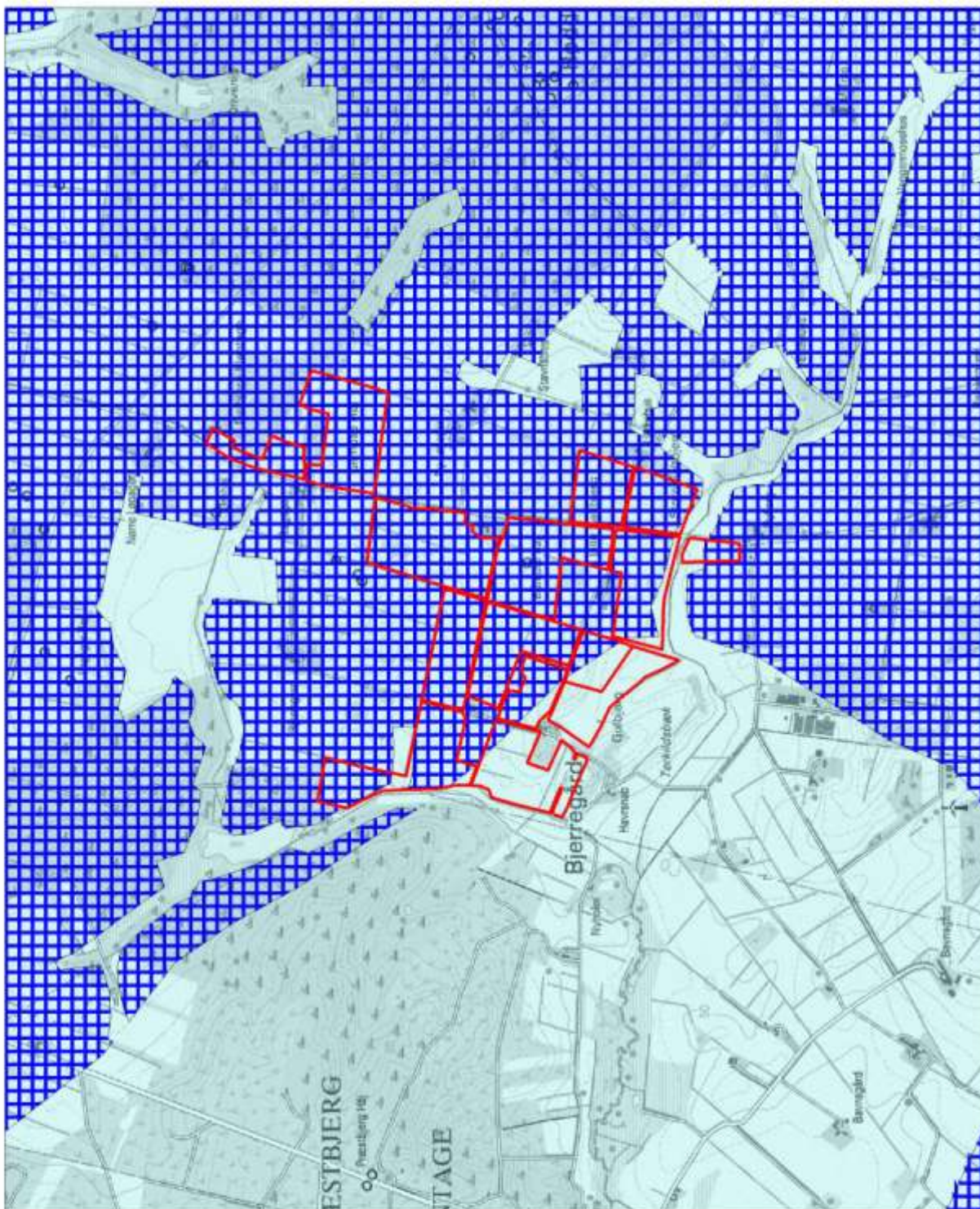
	<p><b>Titel:</b> Miljøoplysninger Høring Kommune</p> <p><b>Adresse:</b> Loggøvej 6, 7550 Sømdal</p> <p><b>Vnr ref:</b> 101806</p> <p><b>Fileavn:</b> bilag7b_fosfor_nitrat_wor</p> <p><b>Udført af:</b> kara</p> <p><b>Dato:</b> 10. marts 2010</p>	<p><b>Signaturforklaring:</b></p> <p><b>NITRATKLASSER:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li> Nitratklasse I</li> <li> Nitratklasse II</li> <li> Nitratklasse III</li> </ul> <p> Fosforklasse I og III</p> <p> Fosforklasse II</p> <p> Kommunegrænse</p> <p> Arealer</p>	<p><b>Kortskala (A4):</b> 1:20.000</p>
	<p><b>Bilag 7b:</b> Fosfor og nitrat</p>	<p><small>ALECTIA - Danmarksgrøn 10 - D-2020 (Vej 1, Tr. -4510) 1000 Fax: +45 913 3331 - www.ALECTIA.com</small></p>	

# Bilag 8a: Udbringningsarealer i forhold til nitratfølsomme grundvandsområder



	<b>Titel:</b> Miljøoplysninger Hjerting Kommune
	<b>Adresse:</b> Loggøvej 6, 7550 Sørvad <b>Vnr ref.:</b> 101806 <b>Flisavn:</b> blig8a_grundvand_war <b>Lvdført af:</b> kara <b>Dato:</b> 10. marts 2010
<b>Signaturforklaring:</b>	
<b>DRIKKEVANDSINTERESSER</b>	
	Omr. med begrænset int.
	Omr. med interesser
	Omr. med særlige int.
	Kommunegrænse
	Nitratfølsomt indv. område
	Arealer
<b>Kortskala (A4): 1:30.000</b>	
<b>Bilag 8a: Grundvand</b>	
<small>ALECTIA - Børsbjergvej 10 - DK-8250 Viby J. - Tel. +45 810 1000                      Fax: +45 810 1001 - www.ALECTIA.com</small>	

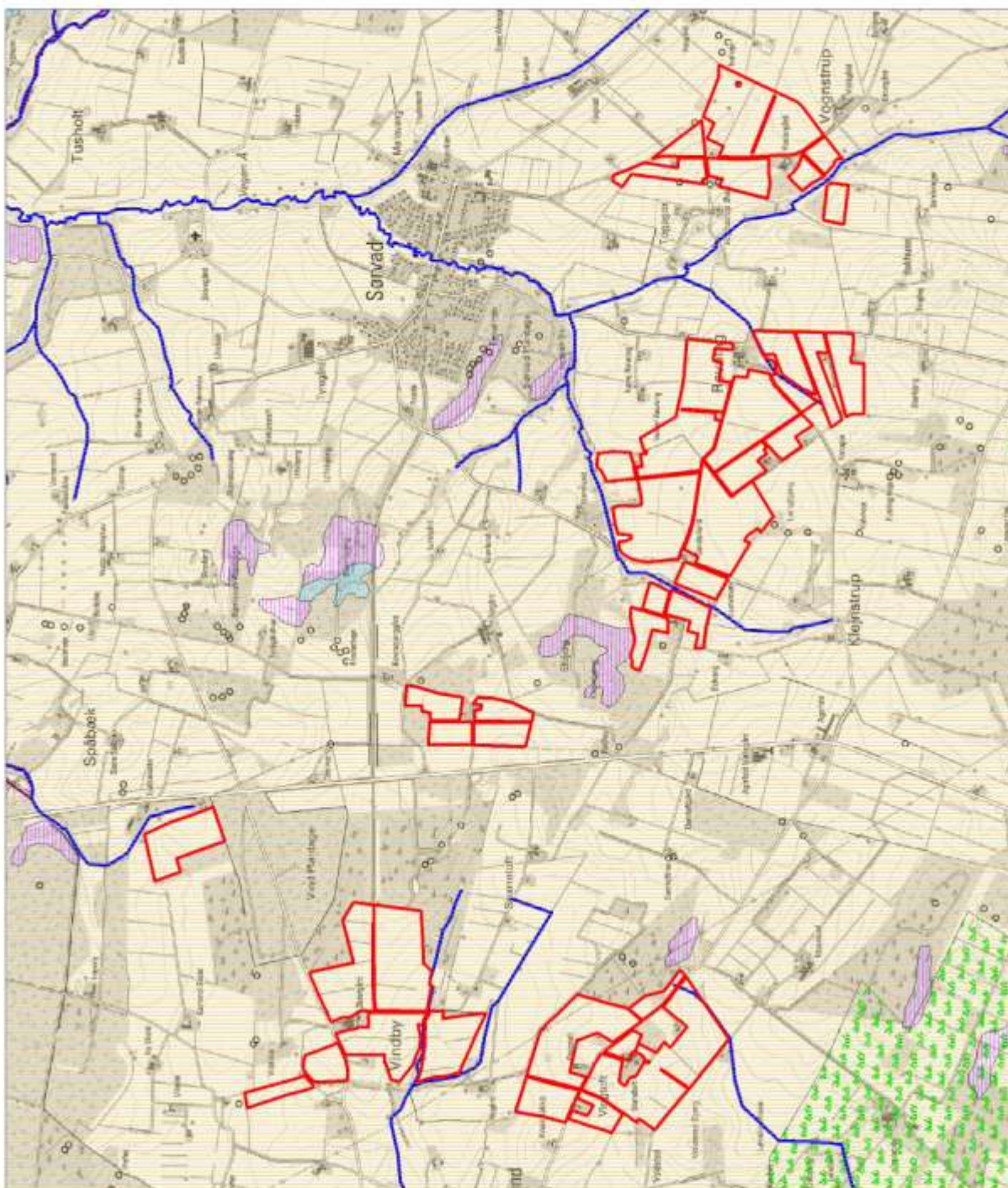
# Bilag 8b: Udbringningsarealer i forhold til nitratfølsomme grundvandsområder












	Titel: Miljøundersøgelser Herring Kommune
	Adresse: Løngårdsvej 6, 7550 Sarved Vnr ref.: 101606 Filnavn: blag8b_grundvand_war Udført af: kara Dato: 10. marts 2010
<b>Signaturforklaring:</b>	<b>DRIKEVANDSINTERESSER</b> Omr. med begrænset int. Omr. med interesser Omr. med særlige int.
	Kommunegrænse
	Nitratfølsomt indv. område
	Arealer
Kortskala (A4): 1:20.000	Bilag 8b: Grundvand
ALECTIA - Skovhøjvej 8B, DK-8250 Åbyhøj, Tlf. +45 8933 1036 Fax +45 8933 1001, www.ALECTIA.com	

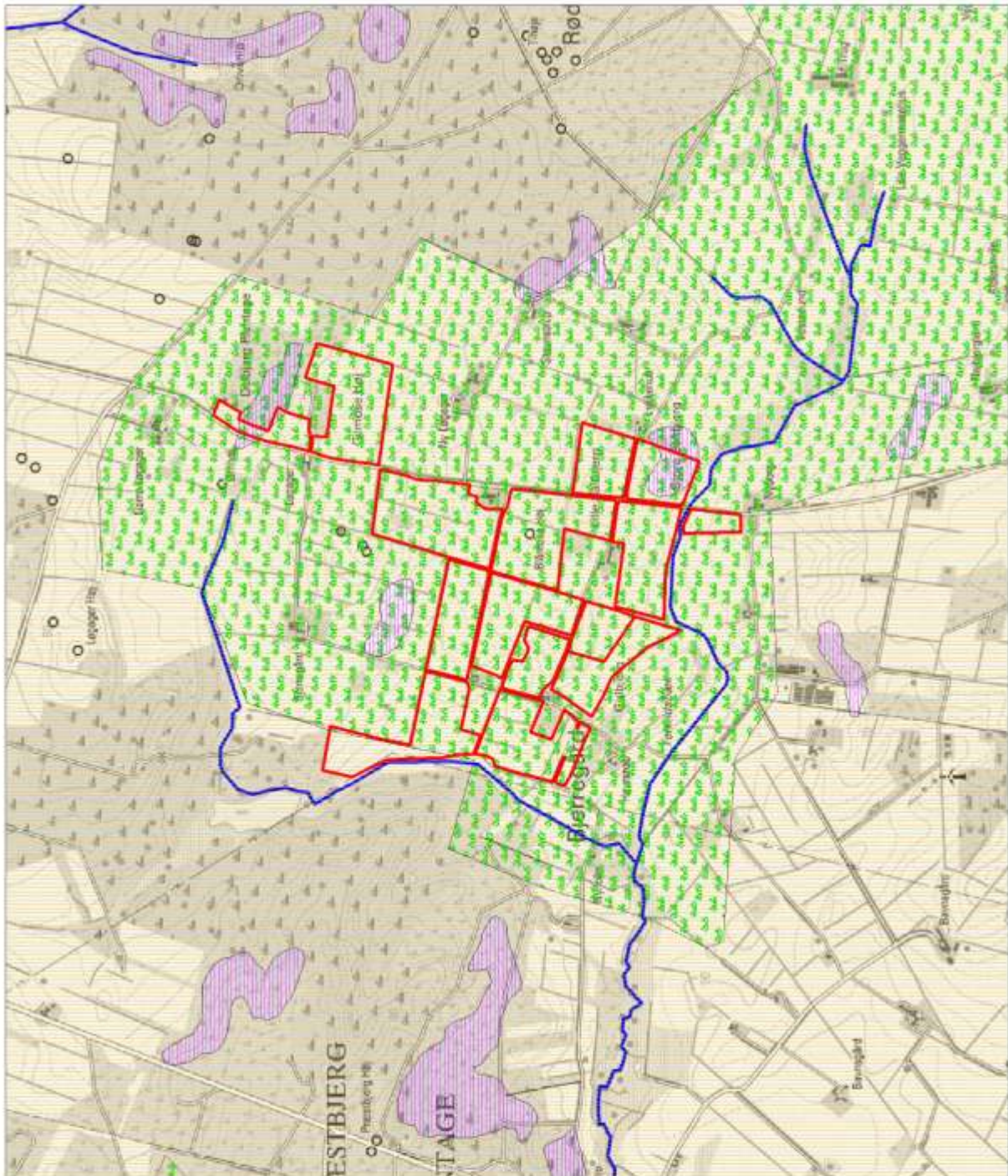


# Bilag 9a: Udbringningsarealer i forhold til vandløb, hældning og spredningskorridor



	<b>Titel:</b> Målepåbudsletter Hemming Kommune
	<b>Adresse:</b> Loggevej 6, 7550 Sorvad Vnr ref.: 101606 Flarenr.: blagsa_vandlob_mm_wor Udført af: kara Dato: 10. marts 2010
<b>Signaturforklaring:</b>	
 Målsatte vandløb	 Vandflud pækkelokalitet
 Spredningskorridor	 Kommunegrænse
 Hældning fra 0 til 6 grader	 Hældning fra 6 til 12 grader
 Hældning over 12 grader	 Arealer
Kortskala (A4): 1:30.000	
<b>Bilag 9a:</b> Vandløb, padder og spredningskorridorer	
<small>                     ALECTIA - Skovvej 107, DK-5200 Wjlst. Tlf. +45 8919 1001                      Fax: +45 8919 1001 - www.ALECTIA.dk                 </small>	

# Bilag 9b: Udbringningsarealer i forhold til vandløb, hældning og spredningskorridor



**ALECTIA**





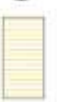



**Titel:** Målepåbudsletter  
Hemning Kommune

**Adresse:** Løkkevej 6, 7550 Sørvad  
Vej ref.: 101606

**Flisavn:** bilag9b\_vandlob\_mm\_wor  
Løkkevej af  
kara

**Dato:** 10. marts 2010

**Signaturforklaring:**

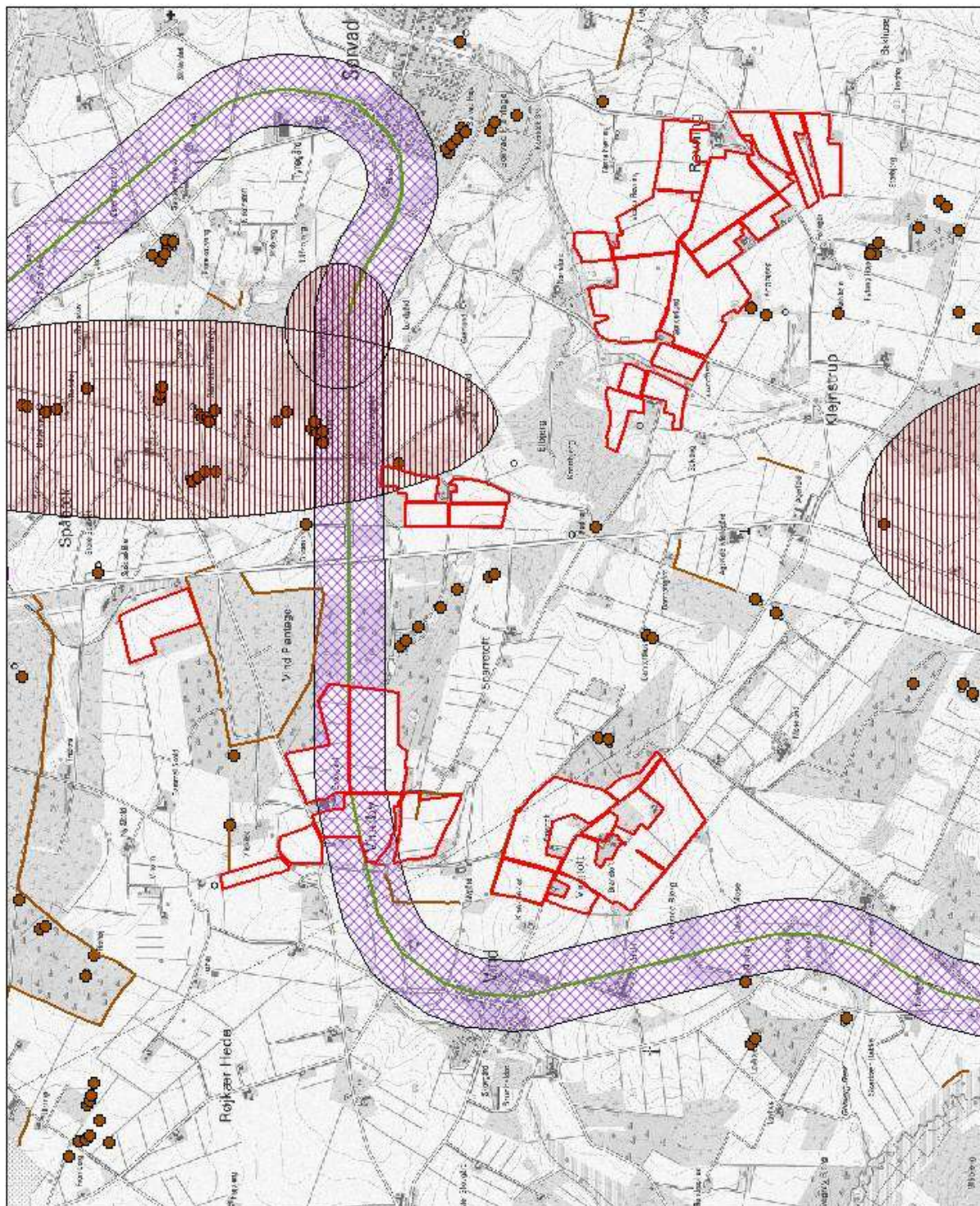
-  Målsatte vandløb
-  Vandflud pækkelokalitet
-  Spredningskorridor
-  Kommunegrænse
-  Hældning fra 0 til 6 grader
-  Hældning fra 6 til 12 grader
-  Hældning over 12 grader
-  Arealer










Kortskala (A4): 1:20.000

**Bilag 9b:**  
Vandløb, padder og  
spredningskorridorer

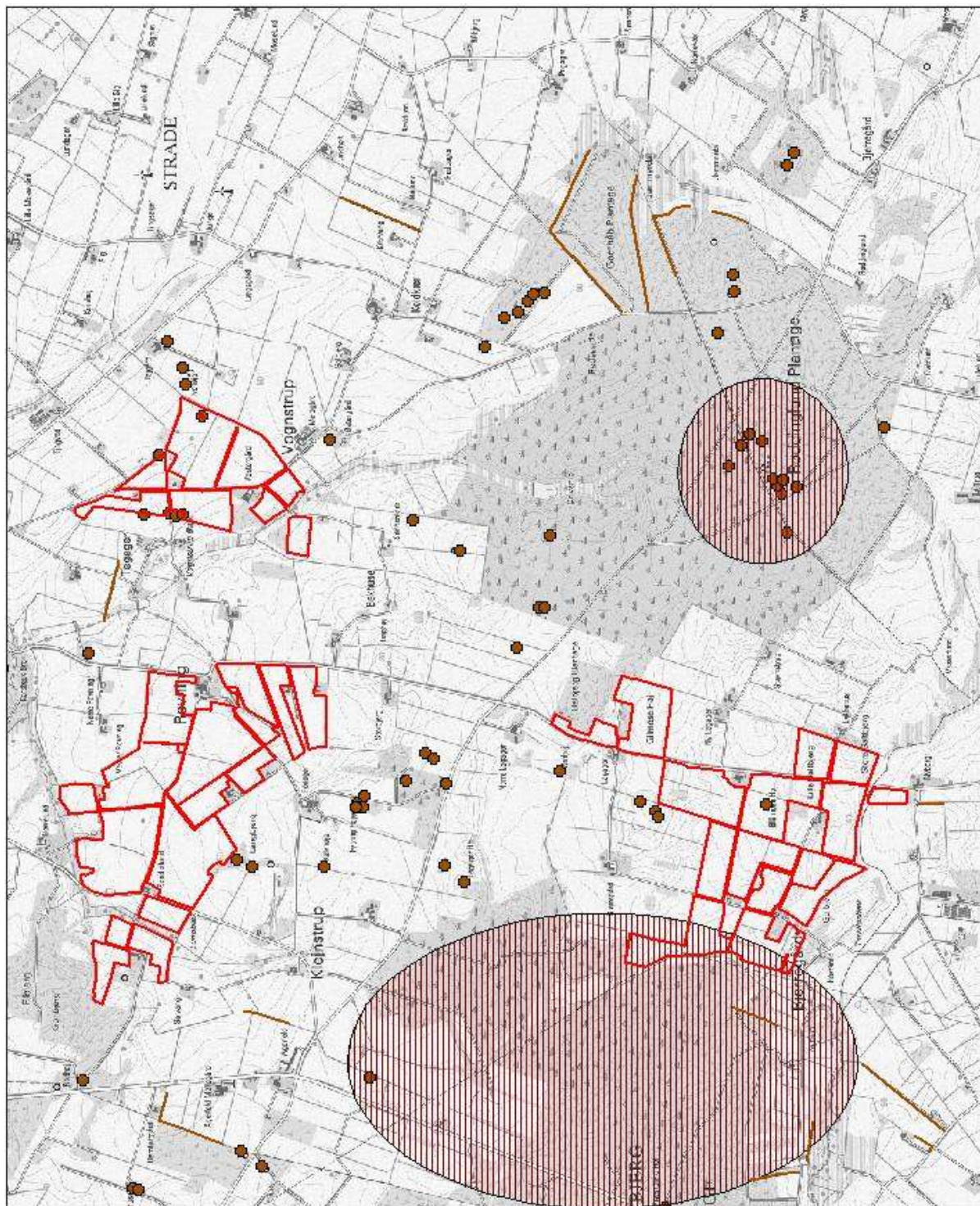
ALECTIA, Skovvej 10, DK-2600 Næstved, Tlf. +45 8919 1000  
Fax: +45 8919 1101, www.ALECTIA.dk


# Bilag 10a: Udbringningsarealer i forhold til kulturmiljø



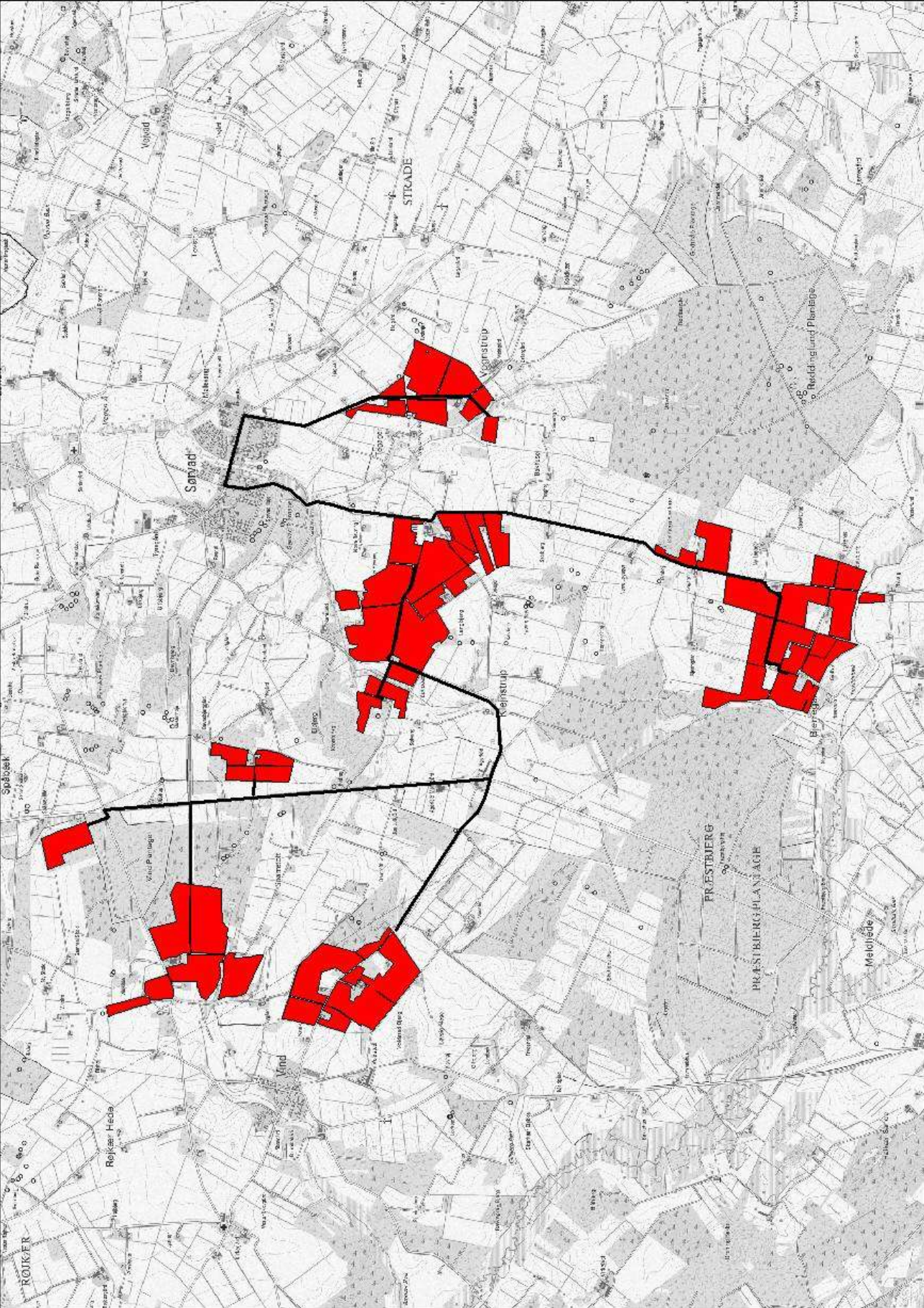
	<p><b>Titel:</b> Miljøgodkendelse Hening Kommune</p> <p><b>Adresse:</b> Løggangvej 6, 7550 Sarvad Vor ref.: 101606 <b>Filnavn:</b> bilag10a_kulturmiljø_000 <b>Udført af:</b> kara <b>Dato:</b> 10. marts 2010</p>
	<p><b>Signaturforklaring:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li> Beskyttede sten- og jordluger</li> <li> Kulturmiljø</li> <li> Kulturmiljø</li> <li> Særligt værdifuldt kulturmiljø</li> <li> Fredede fortidsminder</li> <li> 100 m beskyttelseszone</li> <li> Arealer</li> <li> Kommunegrænse</li> </ul>
<p><b>Kortskala (A9): 1:30.000</b></p> <p><b>Bilag 10a:</b> Kulturmiljø</p>	
<p><small>ALECTIA - Skovhøjvej 10 - DK-2344 Tårnby - Tlf: +45 33 33 33 Fax: +45 33 33 33 - mail@alectia.com</small></p>	

# Bilag 10b: Udbringningsarealer i forhold til kulturmiljø



	<b>Titel:</b> Miljøgodkendelse Henning Kommune
	<b>Adresse:</b> Laggavevej 6, 7550 Sarvad Vor ref.: 101606 Filnavn: bilag10a_kulturmiljø_000 Udløst af: kara Dato: 10. marts 2010
<b>Signaturforklaring:</b>	Beskyttede sten- og jordluger Kulturmiljø Kulturmiljø Særligt værdifuldt kulturmiljø Fredede fortidsminder 100 m beskyttelseszone Arealer Kommunegrænse
<b>Kortskala (A9): 1:30.000</b>	<b>Bilag 10b:</b> Kulturmiljø
ALECTIA - Skovhøjvej 10 • DK-8240 Bjergby • Tel.: +45 33 33 33 Fax: +45 33 33 33 • E-mail: alectia.com	

Bilag 11: Transportveje ved udbringning af husdyrgødning



## Bilag 12: Udvaskningsindex

Svine- og plante-sædskifter:			Vinterkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vårkorn	Ærter (0 - 10%)	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrøde- grundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
<b>S1</b>	6% efterafgr.	Typisk lerbjord (> JB4)	54	6	15	5	20				100	96	100	20
<b>S2</b>	10% efterafgr.		50	10	15	5	20				100	93	100	20
<b>S3</b>	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10				100	100	100	40
<b>S4</b>	10% efterafgr.		40	10	35	5	10				100	98	100	40
<b>S5</b>	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
<b>S6</b>	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
<b>S7</b>	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
<b>S8</b>	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
<b>S9</b>	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
<b>S10</b>	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
<b>S11</b>	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
<b>S12</b>	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
<b>S13</b>	100% vinterafgrøder		85				15				100	102		
<b>S14</b>			80				20				100	100		
<b>S15</b>			75				25				100	99		
<b>S16</b>			70				30				100	97		